

แนวคิดเกี่ยวกับอะคาละฮะฮ์ของเศาะหาบะฮ์

ประวัติความเป็นมาของวิชาอิศุมุลหะดีษโดยสังเขป

เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของวิชาอิศุมุลหะดีษ(วิชาเกี่ยวกับหะดีษของท่านนะบี)
ผู้วิจัยได้แบ่งเรื่องนี้ออกเป็น 2 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ คือ

1. การรวบรวมและการบันทึกหะดีษ (تكوين السنة)
2. ศาสตร์เกี่ยวกับหะดีษหรืออูลุมุลหะดีษ (علوم الحديث)

1. การรวบรวมและการบันทึกหะดีษ (تكوين السنة)

จากการศึกษาและจากการรายงานของบรรดานักปราชญ์ เราพบว่าหะดีษต่างๆไม่มี
การบันทึกในสมัยของท่านนะบีเช่นการบันทึกอัลกุรอาน ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่านะบีเคยห้ามการ
เขียนบันทึกหะดีษในระยะแรกๆ แล้วต่อมาก็ได้อนุญาตให้อัครสาวกของท่านบางคนเขียนได้ ถึงแม้
ว่าหะดีษในสมัยของท่านนะบีมิได้ถูกบันทึกเป็นรูปแบบดังเช่นการบันทึกอัลกุรอาน
แต่เศาะหาบะฮ์ส่วนใหญ่ได้จดจำหะดีษไว้ในตัวของพวกเขา และมีการถ่ายทอดหะดีษเหล่านี้ด้วย
การรายงานแบบปากต่อปาก

ในสมัยของเศาะลัฟหะดีษต่างๆ ก็ยังมีได้บันทึกเป็นลักษณะที่เห็นกันเช่นทุก
วันนี้ การถ่ายทอดหะดีษยังคงเป็นไปโดยวิธีที่กล่าวเล่าและการฟัง ซึ่งมีรายงานว่าท่านอุมัยร อิบดุล
ค็อยฎอบ เคยปรารภว่าที่ะบันทึกรวบรวมหะดีษแต่ท่านก็มีได้ทำ (มุศตอฟา อัลลิบาอีย , 1985 :
102)

ในสมัยของเศาะลัฟหะดีษ อุมัยร อิบนุ อับดุลอาซิซ ท่านได้มีความพยายามในการบันทึก
หะดีษ ท่านได้สั่งการไปยังผู้ปกครองแคว้นต่างๆให้ทำการรวบรวมหะดีษ จนทำให้อิบนุ ซิอาบ
อัลซุฮรี (เสียชีวิต ปี ค.ศ.124) ทำการรวบรวมบรรดาหะดีษต่างๆ อย่างทั่วถึง

ในช่วงปลายศตวรรษที่สองของฮิจเราะฮ์ นักปราชญ์ได้รวบรวมหะดีษต่างๆ โดยปน
กับคำพูดและทัศนะของเศาะหาบะฮ์ เช่น ผลงานของท่านมาลิก อิบนุ อนัส (เสียชีวิตปี ค.ศ. 179)
ในหนังสือของท่านที่มีชื่อว่า อัลมุวัตฎาะ

ในช่วงศตวรรษที่สาม นักปราชญ์มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการรวบรวมหะดีษโดยแยก
ระหว่างหะดีษกับคำพูดของผู้อื่นไม่ให้ปะปนกัน ส่วนการเรียบเรียงหะดีษนั้น เรียบเรียงตามชื่อ
ของเศาะหาบะฮ์ เช่นผลงานของท่านอิมาม อะหมัด อิบนุ หันบัล (เสียชีวิตปี ค.ศ. 241)ในหนังสือ

ของท่าน ชื่อ อัลมุสนัด แต่การเรียบเรียงหนังสือในสมัยนี้ยังมีการปะปนกันระหว่างหนังสือเศาะหิหฺ หะสัน และบฎาฮฺอิฟ

และในศตวรรษนี้เช่นกัน นักปราชญ์ได้มีความพยายามในการเรียบเรียงหนังสือเศาะหิหฺท่านั้น ซึ่งผลงานชิ้นแรกในวิธีนี้เป็นของท่านอิมาม อัลบุคอรี (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 256) ในหนังสือของท่าน อัลญามิอุล อัศเศาะหิหฺ แล้วต่อมาคือผลงานของอิมามมุสลิม (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 261) หลังจากนั้น มีนักปราชญ์มากมายที่เดินรอยตามทั้งสอง เช่น ท่านอิมามอะบูดาวัด (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 275) อิมามอัตติรมิซีย์ (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 279) อิมามอันนะเศาะอีย์ (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 303) และอิมามอิบนุ มาญะฮฺ (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 273) ซึ่งหนังสือเหล่านี้บรรดานักปราชญ์ยุคหลังๆ เรียกว่า หนังสือหนังสือหกเล่มหรืออัลสุนันอัลสิตตะฮฺ และวิธีการเรียบเรียงหนังสือในหนังสือทั้งหกเล่มนี้ จะเรียงตามบทต่างๆ ของวิชาฟิกฮฺ

จากข้อมูลข้างต้น จะสังเกตได้ว่าในศตวรรษที่สาม หนังสือหะดีษต่างๆ โดยเฉพาะหนังสือหะดีษหกเล่ม มีวิธีการเรียบเรียงไม่เหมือนกับวิธีการเรียบเรียงช่วงศตวรรษที่สอง ซึ่งนับได้ว่าศตวรรษที่สามเป็นช่วงเวลาที่ยังการหะดีษมีความเจริญรุ่งเรืองที่สุด และผลงานของนักปราชญ์หะดีษในศตวรรษนี้ได้กลายเป็นรากฐานอันยิ่งใหญ่แก่นักปราชญ์หะดีษในศตวรรษต่อมา

2 ศาสตร์เกี่ยวกับหะดีษหรืออุลุมุหะดีษ (علوم الحديث)

ถ้าเราพิจารณาถึงหลักการและองค์ประกอบของวิชามุสฎาะลาหฺหะดีษเราจะพบว่าหลักการเหล่านี้มีอยู่มากมายในคัมภีร์อัลกุรอานและในหะดีษของท่านนบีนบี ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اِنْ جَاءَكُمْ فَايِسُ بَيِّنًا فَنَبِّئُوْا

ความว่า " โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย หากคนชั่วนำข่าวใด ๆ มาแจ้งแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จงตอบสนองให้แน่ชัด " (อัลบุญญูด : 6)

และท่านนบีนบีได้กล่าวว่า

" نَضَرَ اللهُ امْرَأَ سَمِعَ مَقَالِيْ فَوَعَاها وَحَفَظَهَا وَبَلَّغَهَا كَمَا سَمِعَهَا .... الحديث "

ความว่า " ขอพระองค์อัลลอฮฺทรงประทานความสุขแก่ผู้ซึ่งฟังคำพูดของฉัน เขาเข้าใจคำที่ฉันพูด และเขานำไปจดจำ แล้วนำไปบอกต่อเหมือนเช่นที่เขาฟังมา "

" รายงานโดย อัตติรมิซีย์ กิตาบ อัลอิลมิญ บามมาญอะฮฺ ฟิลหิษษิ อะลา ตับลีส อัลอะมาญ : 2580 , 2681 , 2582 และอัตติรมิซีย์กล่าวว่า หะดีษนี้มีเศสัน เศาะหิหฺ

จากหลักฐานอัลกุรอานและหะดีษข้างต้นชี้ให้เห็นว่า อิสลามได้วางหลักการสำคัญ ในการรับรายงานต่างๆ กำหนดวิธีการรักษารายงานนั้นเพื่อมิให้เสื่อมหาย โดยสั่งให้ทำความเข้าใจ ในสิ่งที่ตนได้รับการรายงาน และที่สำคัญที่สุดต้องระมัดระวังอย่างมากในการรายงานต่อไป (มะหมูด ฮัจญูรอหฺมาน , ค.ศ. 1987 : 9)

เพื่อนำไปปฏิบัติในหลักการดังกล่าว บรรดาเศาะหาบะฮ์มีความระมัดระวังในการรายงาน หะดีษและพิจารณารับหะดีษโดยเฉพาะหากพวกเขามีความสงสัยผู้ถ่ายทอดรายงานนั้น ความสำคัญในเรื่องนี้ทำให้เกิดวิชาที่เกี่ยวข้องกับสายรายงาน และให้ความสำคัญกับการ พิจารณารับหะดีษหรือปฏิเสธรายงานนั้นๆ ท่านอิมามมุสลิม (ค.ศ.1995 : 1/84) ได้รายงานคำกล่าวของอิบน์ ลีลีน ในบทนำหนังสือเศาะหีหฺของท่านว่า " นักปราชญ์ทั้งหลายไม่เคยถามสายรายงาน หะดีษ ครั้นเมื่อเกิดพิศมณฺ์ พวกเขาได้สั่งให้ระบุชื่อผู้รายงานด้วย ถ้าผู้รายงานนั้นเป็นกลุ่ม ของอะฮฺลุลสุนนะฮฺ พวกเขาจะรับหะดีษนั้น แต่ถ้าผู้รายงานนั้นเป็นผู้ที่ถูกรื่องสิ่งต่างๆ ในศาสนา พวกเขาจะไม่รับหะดีษจากเขา "

และผลพวงจากการไล่ล่าหะดีษของนักล่าหะดีษทั้งหลาย ทำให้พวกเขาได้วางกฎ เกณฑ์ต่างๆ ในการรับรายงาน ทั้งนี้เพื่อรักษาหะดีษเหล่านี้ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับว่าเป็นหะดีษที่ เศาะหีหฺ และสกัดกั้นการแผ่ขยายของการกฤหรือการประดิษฐ์หะดีษปลอมต่างๆที่จะเกิดขึ้นใน ศาสนาอิสลาม

ดังนั้นรายงานต่างๆ ไม่สามารถจะรับได้จนกว่าจะทราบชื่อ ประวัติของผู้รายงาน พฤติกรรมของพวกเขา และระดับความจำของพวกเขา สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดแขนงวิชา มากมาย เช่นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้รายงานหะดีษ วิชาทางด้านประวัติผู้รายงาน ทั้ง ประวัติของเศาะหาบะฮ์และประวัติผู้รายงานหลังจากเศาะหาบะฮ์ วิชาเกี่ยวกับสายรายงานที่ติด ต่อกันและสายรายงานที่ขาดสาย วิชาเกี่ยวกับอิสรุ้ล ของหะดีษ (ข้อพร้อมเงื่อนไขของหะดีษ) เป็นต้น ในช่วงเวลาต่อมา วิชานี้ได้มีการพัฒนาทางด้านอื่นๆ อีกมากมายเช่น ศึกษาเกี่ยวกับวิธี การถ่ายทอดหะดีษ ศึกษาเกี่ยวกับบานาฮิล (บทหะดีษที่ยกเลิกบทบัญญัติ) และมันฮูค (บทหะดีษที่ ถูกยกเลิกบัญญัติ) ของหะดีษ และศึกษาความหมายของคำที่ไม่เข้าใจในคำบทของหะดีษ สิ่งที่น่า สังเกตอีกอย่างหนึ่ง คือ วิชาเหล่านี้ได้มีการถ่ายทอดและรายงานปากต่อปาก โดยไม่มีกาบันทึก เป็นกิจลักษณะอย่างเป็นระบบ (มุสคอฟา ฮัดลิบาฮียฺ , 1985 : 102-103)

ครั้นถึงสมัยของอะบูมูฮัมมัด อัลหะสัน อีรเราะมะอะฮ์รูมิฮฺ(เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 360) ท่านได้แต่งหนังสือชื่อว่า อัลมุหัดดีษ อัลฟาฮิคว์ บัยฮะ อีรรอเวีย วัลลามาอิฮ์ ซึ่งเป็นผลงานทางวิชาการ ที่สำคัญมากที่สุดที่ท่านสามารถรวบรวมเนื้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชามุศฏาะลาหฺลหะดีษอยู่ใน หนังสือเล่มนี้ หลังจากนั้นท่านอัลนาอิม อันนิสาบุรียฺ (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.405) ได้แต่งหนังสือที่ชื่อว่า มะอฺริฟะฮฺ อุลุมุหะดีษ และท่านอัลเคาะฎีบ อัลบะฆดาดีฮฺ(เสียชีวิตปี ฮ.ศ.483) ได้แต่งหนังสือชื่อ

อัลกีฟายะตุ และ อัลญามิอุ ลีอาคาบ อัลซัยคุ วัตลามิฮฺ เป็นต้นและวิชามุศฎาะลาทูลหะดีษนี้ได้มีการสืบทอด และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงทุกวันนี้ (มุศตาฟา อัลลีบาอียฺ , ค.ศ.1985 : 108 – 109 และมะหฺมุด ฮัจญูซหฺวาน , ค.ศ. 1987 : 9)

วิชาฮิดูมุลหะดีษ ที่นำมาเสนอ ณ ที่นี้ เป็นวิชาที่บรรดาเศาะหาบะฮฺได้ปฏิรูประบบอย่างแจ่มแจ้ง และพวกเขาได้กำหนดมาตรฐานอย่างชัดเจน ซึ่งวิชานี้จะไม่มีประโยชน์ใดๆ หากเศาะหาบะฮฺ คือ ผู้รายงานหะดีษนั้น ขาดความอะดัลละฮฺ ดังนั้นเราต้องให้ความสำคัญกับบรรดาเศาะหาบะฮฺ โดยศึกษาความเป็นพิเศษของพวกเขาที่อุตสาหะ วิริยะ ในการทำงานเพื่อรักษาปกป้องสุนนะฮฺของท่านนบี(คือลัลลอลุอะลียะฮฺวะซัลลิม)

แนวคิดที่เกี่ยวกับเศาะหาบะฮฺ

เศาะหาบะฮฺ คือบรรดาสาวกของท่านรูล ที่ได้ร่วมทุกชั่วร่วมสุตต่อผู้เคียงบ่าเคียงไหล่ สืบทอดเจตนารมณ์อิสลามจากท่านและนำอิสลามไปเผยแพร่ยังส่วนต่างๆ จนทำให้อิสลามแพร่หลายไปทั่วทิศทั่วทุกมุมโลกดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิดทั่วไปที่เกี่ยวกับเศาะหาบะฮฺ และความอะดัลละฮฺของพวกเขาเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาในบทต่อไป

ความหมายของเศาะหาบะฮฺ

คำว่า เศาะหาบะฮฺ صحابه เิงภาษา มาจากรากศัพท์ เศาะหิบะ صحب หมายถึง การคบเป็นเพื่อนสนิทกัน

คำว่า ฮิดดีศหะบะฮฺ احاديثهم หมายถึง ยึดเอาบุคคลผู้นั้น เพื่อคบหาเป็นเพื่อนกัน (อิบน์ มัญรูด, ค.ศ.1997 : 1/519)

อัลญะฮะรียฺ กล่าวว่า " สิ่งต่างๆ ที่เข้ากันได้ ถือว่าสิ่งนั้นได้คบหากัน " (อัลญะฮะรียฺ , ม.ป.ป. : 1/162)

คำว่า الصحابه เป็นคำที่ไม่ปรากฏในอัลกุรอาน กระนั้นก็ตามอัลกุรอานได้บอกคุณลักษณะ พฤติกรรม และความดีของพวกเขาในหลายโองการดังที่ผู้วิจัยจะนำเสนอในบทนี้

ความหมายของเศาะหาบะฮฺเชิงวิชาการอัลญะฮะรียฺ กล่าวว่า " มุสลิมผู้ใดเป็นสหายหรือเห็นท่านนบี (คือลัลลอลุอะลียะฮฺวะซัลลิม) มุสลิมผู้นั้นเป็นเศาะหาบะฮฺ (อ้างถึงใน อิบน์ ญะญีร , ค.ศ.1989 : 7/3)

อะดี อัดมะดีนีเย เห็นว่า ผู้ใดที่คบเป็นเพื่อนหรือเห็นท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)ถึงแม้ว่าวันที่เดียวผู้นั้นเป็นเศาะหาบะฮ์ของท่าน (ข้างถึงใน อิบน์หะญูร , ค.ศ.1989 : 7/5)

ละอิด อิบน์ฮัลมุฮัยอิบ กล่าวว่ "พวกเราไม่เรียกผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเศาะหาบะฮ์ของท่าน นอกจากเขาได้ร่วมอยู่กับท่าน หนึ่ง หรือ สองปี และร่วมทำสงครามหนึ่งครั้ง หรือสองครั้งกับท่าน (ช.ล.) (ข้างถึงใน ฮัดเคาะฎิบ ฮัดบะชฺฮาดียฺ ,ค.ศ.1994 : 68-69) สำหรับนิยามของละอิด ฮัลมุฮัยอิบนี้ อิบน์หะญูรได้วิเคราะห์ว่า ในส่วนที่ปฏิบัติมาจะขัดกับข้อความนี้ เพราะนักวิชาการหรือนักปราชญ์มุสลิมมีมตินับบรรดาผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ และพิธีกรรมฮัจญ์ครั้งสุดท้ายของท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)เป็นเศาะหาบะฮ์ทั้งสิ้นถึงแม้ว่าไม่ได้ร่วมอยู่กับท่านหนึ่งหรือสองปีก็ตาม(อิบน์หะญูร , ค.ศ.1989 : 7/4)

อิบน์หะญูร (ค.ศ.1989: 7/5) ได้นิยามว่า เศาะหาบะฮ์หมายถึง ผู้พบเห็นท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) ด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อท่าน และเสียชีวิตในฐานะเป็นมุสลิม

ดังนั้น เศาะหาบะฮ์ คือ ผู้ที่พบเห็นท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) มีความศรัทธา และตายในฐานะผู้ศรัทธา

จากนิยามข้างต้นสามารถขยายความได้ว่า ผู้ที่พบเห็นท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)จะครอบคลุมถึง

1. ผู้ที่เคยพบกับท่านและได้อาศัยอยู่กับท่านไม่ว่าช่วงเวลาอันสั้นหรือยาว
2. ผู้ที่รายงานหะดีษจากท่านหรือไม่เคยรายงานหะดีษจากท่าน
3. ผู้ที่เคยออกรบพร้อมกับท่านหรือที่ไม่เคยออกรบเลย
4. ผู้ที่เคยพบเห็นท่านถึงแม้ว่าไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกัน
5. และผู้ที่ไม่ได้เห็นท่านด้วยตา อันเนื่องมาจากพิการตาบอดเป็นต้น
(อิบน์หะญูร , ค.ศ.1989 : 7/5)

อนึ่ง ผู้ที่พบเห็นท่านนะบีหลังจากท่านเสียชีวิต และก่อนจากการฝังศพท่าน ผู้นั้นมิใช่เศาะหาบะฮ์ (อิบน์หะญูร , ค.ศ.1989 : 7/5) สำหรับผู้ที่ท่านนะบีได้เห็นเขา และเขาไม่เห็นท่านนะบี ผู้นั้นย่อมเป็นเศาะหาบะฮ์

ผู้มีความศรัทธาคือท่านนะบี หมายถึง ผู้ที่ศรัทธาต่อพระองค์ลัลลอฮุ ศรัทธาต่อท่านนะบีอย่างแท้จริง และปฏิบัติสิ่งต่างๆ ที่ศาสนากำหนด ตลอดจนหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ทำลายความศรัทธา พวกเขาเหล่านั้นคือเศาะหาบะฮ์ ส่วนคนมูนาฟิกหรือผู้ที่ไม่ศรัทธาอย่างแท้จริง ผู้นั้นมิใช่เป็นเศาะหาบะฮ์ เช่น อับดุลลอฮ์ อิบน์ อุบัย ผู้นำของมูนาฟิก เป็นต้น

ส่วนผู้ที่ได้เห็นและพบท่านแต่ไม่ศรัทธาผู้นั้นมิใช่เป็นเศาะหาบะฮฺ เช่น อะบู ฏอลิบ และ อะบู จะฮฺล เป็นต้น หรือผู้ที่พบเห็นท่านแต่เป็นผู้ที่นับถือศาสนาอื่นหรือคริสต์ เขาเหล่านั้นมิใช่เป็นเศาะหาบะฮฺ ส่วนผู้ที่เข้ารับอิสลามหลังจากท่านนะบี(คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม)เสียชีวิต ผู้นั้นมิใช่เป็นเศาะหาบะฮฺ เช่นกัน สำหรับญินที่ศรัทธาต่อท่านนะบีและปฏิบัติสิ่งที่ศาสนากำหนด ญินนั้นย่อมเป็นเศาะหาบะฮฺด้วยเช่นกัน เพราะญินนั้นมีทั้งกลุ่มที่ศรัทธาและกัศบ์ต่ออัลลอฮฺ และกลุ่มที่ทรยศและไม่ศรัทธาต่อพระองค์ (อิมานะฮฺญีร , ค.ศ.1989 : 7/5)

ผู้เสียชีวิตในฐานะเป็นผู้ศรัทธา หมายถึง บรรดาเศาะหาบะฮฺ ได้เสียชีวิตในขณะที่พวกเขาในศรัทธาต่อพระองค์อัลลอฮฺ และท่านนะบี(คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) ส่วนผู้ที่เคยศรัทธาและได้กลายเป็นคนปฏิเสธ และเขาได้เสียชีวิตโดยที่ท่านนั้นปฏิเสธศรัทธา ผู้นั้นมิใช่เป็นเศาะหาบะฮฺ เช่น อุมัยยุดดอลอญ อิบนุ จะหฺชฺ เขาได้พบเห็นท่านนะบี และศรัทธาต่อท่าน แต่ชีวิตในบั้นปลายของเขาได้เปลี่ยนศาสนาจากศาสนาอิสลามเป็นศาสนาคริสต์ และเขาเสียชีวิตในขณะที่เขานับถือศาสนาคริสต์

ส่วนผู้ที่เคยเห็นท่านและศรัทธาต่อท่านและกลายเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา หลังจากนั้นเขาน้อมรับอิสลามใหม่ ผู้นั้นย่อมเป็นเศาะหาบะฮฺเช่นกัน เช่น อิบนุ อะบี กอซศฺ เขาได้ปฏิเสธศรัทธาหลังเขาได้ศรัทธา แต่เขาเข้ารับอิสลามครั้งที่สอง ในสมัยของอุมัยร อิบนุ ค็อฏฏอบ ทำให้ท่านกลายเป็นเศาะหาบะฮฺท่านหนึ่งเช่นกัน

จากนิยามต่างๆ ที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า เศาะหาบะฮฺ เป็นบรรพชนพบเห็นท่านนะบี(คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) มีความศรัทธาต่อพระองค์อัลลอฮฺ และท่านนะบี พร้อมปฏิบัติสิ่งที่ศาสนากำหนด หลีกเลี่ยงสิ่งต่างๆ ที่ศาสนาได้นำ และพวกเขาเหล่านั้นเสียชีวิตในขณะที่พวกเขาเต็มเปี่ยมด้วยความศรัทธาต่อพระองค์และต่อท่านนะบีถึงวินาทีสุดท้ายของชีวิต

ส่วนชื่อจะเห็นว่า เศาะหาบะฮฺเป็นคำที่วางไป ที่สามารถเชื่อมกับคำอื่นได้ เช่น เศาะหาบะฮฺของท่านนะบีมุฮา(อะลัยฮิลละลาม) เศาะหาบะฮฺของท่านนะบีมุหัมมัด(คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) ซึ่งคำนี้มีใช้คำเฉพาะที่บ่งชี้ถึงเศาะหาบะฮฺของท่านนะบีมุหัมมัดเท่านั้น แต่มุสลิมกลุ่มอะฮฺลิสสุนนะฮฺท่านนั้นได้ให้กำเนิดคำนี้ขึ้นเฉพาะเศาะหาบะฮฺนะบีเท่านั้น(อัจไซฎฺ มุรตะฎอฮฺ อัลอิลกะรียฺ ค.ศ.1989 : 1/117)

ดังนั้น คำว่าเศาะหาบะฮฺ ในทัศนะของชื่อจะครอบคลุมถึงผู้ที่อาศัยกับท่านนะบีหรือ ผู้ที่ได้เห็นท่าน หรือผู้ที่ได้ฟังจากท่าน ครั้งสมัยก่อนที่ท่านได้รับการแต่งตั้งหรือหลังจากท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนะบี ก็ถือว่าพวกเขาเหล่านั้นเป็นเศาะหาบะฮฺ ฉะนั้นเศาะหาบะฮฺจะครอบคลุมถึง คนมุอฺมิน (ผู้ศรัทธา) คนกาฟิร (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) คนมุนาฟิก (ผู้ที่กลับกลอก) รวมถึง ผู้ที่มี

สังฆกรรมและคนที่เลว คนเหล่านี้ล้วนเข้าในนิยามของเคาะหามะสุทั้งสิ้นตามที่คณะของชีอะฮฺ (อะหมัด มุฮัมมัด ยะฮฺยูบ , ม.ป.ป. : 59)

ความสำคัญของเคาะหามะสุ

จากหลายโองการอัลกุรอาน และหลายบทนะซีฮฺที่ได้ยกย่อง และสรรเสริญบรรดาเคาะหามะสุ ชี้ให้เห็นว่าพวกเขามีความสำคัญมากในทัศนะของอิสลาม เนื่องจากว่าเป็นชนที่รับอิสลามจากท่านรซูล(คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) โดยตรง และร่วมอยู่กับท่านรซูลในช่วงที่อัลกุรอานถูกประทานลงมาตลอดจนพวกเขาได้รับการอบรม ดูแล และสั่งสอนในทุกๆ ด้านจากรซูล

จะเห็นได้ว่าบรรดาเคาะหามะสุเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญระหว่างท่านรซูล(คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) กับชนรุ่นหลังต่อจากพวกเขา การที่พระองค์ประสงค์ประสงค์เลือกพวกเขาเป็นผู้สืบทอดอิสลามนั้นแน่นอนพระองค์ย่อมให้ความสำคัญต่อพวกเขา และรักษาสิ่งดีงามต่างๆไว้กับพวกเขา เปรียบเสมือนบุตรของท่านรซูล(คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) หลังจากท่านเสียชีวิตไป จึงไม่แปลกเลยที่ท่านรซูล(คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) ได้ยืนยันว่าแนวทางของท่านและเคาะหามะสุเป็นแนวทางที่รอดพ้นจากไฟนรก ท่านกล่าวว่า

افترقت اليهود على احدى وسبعين فرقة، فواحدة في الجنة وسبعون في النار، وافترقت النصارى على احدى وسبعين فرقة فواحدة في الجنة و احدى وسبعون في النار، والذي نفسي بيده لتفترقن أمتي على ثلاث وسبعين فرقة : فواحدة في الجنة وتنتان وسبعون في النار : قيل يا رسول الله من هم ؟ قال : هم الجماعة *

ความว่า * ชนชาวยิวแตกแยกออกเป็น 71 พวก พวกเคาะฮฺเท่านั้นที่เข้าสวรรค์ และอีก 70 พวกเข้านรกและชาวคริสต์แตกแยกออกเป็น 72 พวก พวกเคาะฮฺเท่านั้นที่เข้าสวรรค์ และอีก 71 พวกเข้านรก และฉันขอสาบานว่าประชาชาติของฉันจะแตกออกเป็น 73 พวก พวกเคาะฮฺเท่านั้นที่เข้าสวรรค์ และอีก 72 พวกเข้านรก เคาะหามะสุได้ถามท่านนะบีว่าใครคือ พวก(ที่เข้าสวรรค์นั้น) คือใคร ท่านนะบีตอบว่า พวกเขาคือกลุ่มญะมาอะฮฺ *¹⁶

ญะมาอะฮฺ คือ บรรดาเคาะหามะสุของท่านนะบี ซึ่งอัลลุลลอฮฺ ยินน มุบาร็อก กล่าว ว่า ญะมาอะฮฺ คือ ท่านอะบู บักรุ ท่านอุมัยรุ และท่านอุมมาน¹⁷ เป็นต้น

¹⁶ รายงานโดยอิมาม มานูซุ กิตาบอัลฟิถัน บาบอิหฺตีรออิลลุมุม : 3982 , 3983 และอัลชัลบานียฺ (1995 : 3/480) กล่าว ว่า นะซีฮฺนี้อุรุดับเคาะหีมุ

¹⁷ รายงานโดย ชัลสิรมิซียฺ กิตาบอัลฟิถัน บาบมาญาฮฺ ฟิรฺฎุม ชัลญะมาอะฮฺ , 2093

จะเห็นว่ากลุ่มที่ได้รับทางรอดจากโศกนาฏกรรมนั้น คือ กลุ่มที่ยึดแนวทางของท่านนะโมหัมมัด (คือลัทธิลัทธิอะลิตะฮ์วะฮ์ลิม) และแนวทางของเศาะหาบะฮ์นะบี (คือลัทธิลัทธิอะลิตะฮ์วะฮ์ลิม) เท่านั้น

กระนั้นก็ตามบรรดาเศาะหาบะฮ์นะบีและผู้ประกาศจากบาป ไม่ว่าจะเป็บบาปใหญ่หรือบาปเล็ก คุณลักษณะและการปฏิบัติของพวกเขาประกอบไปด้วยความเที่ยงธรรมและความสูงส่งจนเป็นเหตุให้พวกเขาได้รับการยกย่องจากความมกพร่องที่พวกเขากระทำไป และหากเศาะหาบะฮ์คนหนึ่งใดคนหนึ่งทำความผิด เขาจะรีบขออภัยโทษและกลับเนื้อกลับตัว เขาจะมุ่งทำความดีต่างๆ และพวกเขาจะไปหาท่านรซูลเพื่อให้ท่านรซูลได้ขอโทษ จากพระองค์อัลลอฮ์ จนกว่าเขาได้รับการยกย่องโทษจากพระองค์ เพราะพวกเขาเป็นผู้ที่ควรแก่การได้รับการขอโทษมากที่สุด การทำญิฮาด การอพยพ ความรู้ การกระทำและการสนับสนุนช่วยเหลือท่านรซูล (คือลัทธิลัทธิอะลิตะฮ์วะฮ์ลิม) จะเป็นเหตุให้ได้รับการยกย่องโทษในความผิดพลาดของพวกเขา สำหรับการอิัจดีฮาด (วินิจฉัย) ของพวกเขาถ้าถูกต้องพวกเขาจะได้รับรางวัลตอบแทนสองเท่า และหนึ่งเท่าถ้าหากว่าความพยายามที่จะค้นหาความจริงความถูกต้องของพวกเขาลงเอยด้วยข้อสรุปที่ผิดพลาด เกี่ยวกับเรื่องนี้ ท่านอิมามอัชชาฟีอิฮ์กล่าวว่า "ฉันมีความภักดีต่อบรรดาเศาะหาบะฮ์ และฉันขอพรต่ออัลลอฮ์ให้ทรงยกโทษให้กับพวกเขา และให้กับผู้ต่อสู้ในสงครามและสงครามดิฟฟีน ทั้งฝ่ายที่ฆ่าผู้อื่น และฝ่ายที่ถูกฆ่าตลอดจนบรรดาเศาะหาบะฮ์ของทุกคน" (อ้างถึงใน อุมมุล ยานี . พ.ศ.2543 :16)

การยืนยันความเป็นเศาะหาบะฮ์

สำหรับแหล่งอ้างอิงที่เราสามารถยืนยันการเป็นเศาะหาบะฮ์นั้นอิมามหะกิม (ค.ศ.1995: 1/160) ได้ตั้งกฎเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ในการยืนยันความเป็นเศาะหาบะฮ์ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. ปรากฏ การเป็นเศาะหาบะฮ์ในสายรายงานที่เป็นตะวาตุร(การรายงานด้วยหมู่คนจำนวนมากโดยที่ไม่สามารถสันนิษฐานว่าคนเหล่านั้นรวมหัวกันกล่าวเท็จ) เช่นอบูบักร อุมร์ อุษมาน อะลี เป็นต้น
2. ปรากฏ การเป็นเศาะหาบะฮ์จากการแพร่หลายและรั้าสื่อเช่น ฏูมาฮาม อิบน์มุฮะอฺละบะฮ์ และอุการะฮ์ อิบน์มุฮะฮฺซอน เป็นต้น
3. ปรากฏ การเป็นเศาะหาบะฮ์ในรายงานของเศาะหาบะฮ์ด้วยกัน หรือปรากฏในรายงานของตะบีฮ์น โดยมีตาบีฮ์นคนอื่นให้การรับรอง เช่น หะมะมะฮ์ อิบน์มุฮะบิยะหฺมะมะฮ์ อัลเคาะซียู

4. การอ้างของเคาะหาบะฮุคนหนึ่งว่าเขาเป็นเคาะหาบะฮุ (อิบนุหะญูร , ค.ศ.1995 : 1/15) และท่านอามีดีฮฺ (อ้างถึงใน ฮับดุคบาเกอ์ อิบนุ นาฟิอฺ ,ค.ศ.1997 : 1/9) กล่าวว่า ถ้าปรากฏ มีมุสลิมที่มีคุณธรรมคนหนึ่งเขาได้ร่วมชีวิตกับท่านนะบี(คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม) และอ้างว่าเขาเป็นเคาะหาบะฮุ การอ้างตัวเช่นนี้ยอมรับได้ตามที่เขาอ้าง

ดังนั้นการที่เราสามารถค้นหาและศึกษาถึงความเป็นเคาะหาบะฮุของผู้ใดผู้หนึ่งก็สามารถศึกษาจากหลักเกณฑ์ของนักปราชญ์ตามที่เสนอมาข้างต้นได้

รุ่นต่างๆ ของเคาะหาบะฮุ

ถึงแม้ว่านักปราชญ์ได้มีความเห็นว่าเคาะหาบะฮุนั้น คือ ผู้ที่พบเห็นท่านนะบี หรือ รายงานจากท่านนะบี แต่พวกเขาเหล่านั้นก็มีระดับและรุ่นต่างๆ หลายรุ่น หรือหลายภาวะประกอบ เช่นกัน ซึ่งเคาะหาบะฮุบางท่านได้เข้ารับอิสลามในสมัยแรก ทำให้พวกเขาอาศัยอยู่กับท่านนะบี เป็นเวลาหลายปี และเสียสละทั้งทรัพย์สินเงินทอง และเลือดเนื้อเพื่อศาสนาอิสลาม และอีกกลุ่มหนึ่งจากบรรดาเคาะหาบะฮุคือผู้ที่พบเห็นท่านนะบีในเหตุการณ์พิชิตเมืองมักกะฮฺหรือพิชิตฮัจญ์ครั้งสุดท้าย ระหว่างสองกลุ่มนี้ก็จะมีรุ่นอีกหลายรุ่น ซึ่งอิบนุ สะอูดได้แบ่งออกเป็น 5 รุ่น และอิบนุ หะญูร (ค.ศ.1995, 1/82) ได้แบ่งออกเป็น 12 รุ่น ดังต่อไปนี้

1. เคาะหาบะฮุที่เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามหลังจากที่ท่านนะบี(คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ได้รับแต่งตั้งให้เป็นนะบีในนครมักกะฮฺ เช่น เคาะดัยยะฮฺ อุบัยกัร จุมุรฺ อุษมาน และอะลี เป็นต้น
2. เคาะหาบะฮุที่ให้สัตยาบันต่อท่านนะบี(คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ก่อนการประชุมชาวมักกะฮุที่ดาอูดนัวะฮฺในนครมักกะฮฺ เช่นอากีร อิบนุอะบีบักร อัสดีฮฺ อามิร จากตระกูล อัลบะกัร เป็นต้น
3. เคาะหาบะฮุที่อพยพจากเมืองมักกะฮฺไปยังเมืองหะบะชะฮฺ(เฮอิโอเบีย) เช่น อามิร อิบนุรอบีอะฮฺ อัลฮินดี (อิบนุสะอูด ,ค.ศ.1990 : 1/160)
4. เคาะหาบะฮุที่ให้สัตยาบันต่อท่านนะบี(คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ครั้งแรก ณ อะเกาะบะฮฺ^{๒๐} เช่น มุอาฮฺ อิบนุ อัลหะริษ และอุบบาเดฮฺ อิบนุ อัลซอมิด เป็นต้น (อิบนุหิซาม , ค.ศ.1993 : 1/431)
5. เคาะหาบะฮุที่ให้สัตยาบันต่อท่านนะบี(คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ครั้งที่สอง ณ อะกอบะฮฺ เช่น นะซีบะฮฺ อิบนุอะจุบ และอัลมะนะ บุตรีของอัมรฺ (อิบนุหิซาม , ค.ศ.1993 : 1/440)

^{๒๐} เป็นสถานที่ใกล้กับที่ฆางกัอนหินในพิชิตฮัจญ์ เหตุการณ์นี้เกิดเมื่อปีที่ 12 แห่งการเป็นนะบี

6. เศาะหาบะฮฺที่อพยพจากเมืองมักกะฮฺสู่เมืองมะดีนะฮฺ ในขณะที่ท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)อาศัยอยู่ที่กุมาอ(เป็นหมู่บ้านใกล้เมืองมะดีนะฮฺ)และกำลังสร้างมัสยิดที่นั่น

7. เศาะหาบะฮฺที่เข้าร่วมกับท่านนะบีในสงครามบัตร์ เช่น อุไมร อิบน์ อัลหะมาน อัลซุมฮฺ อุไบดะฮฺ อิบน์ อัลหะริษ

8. เศาะหาบะฮฺที่อพยพระหว่างเหตุการณ์ช่วงสงครามบัตร์กับเหตุการณ์ด้วยบิยะฮฺ

9. เศาะหาบะฮฺผู้ใกล้ชิดขานรับปฏิวานแก่ท่าน

10. เศาะหาบะฮฺที่อพยพระหว่างเหตุการณ์ด้วยบิยะฮฺและปีแห่งการพิชิตเมืองมักกะฮฺ เช่น คอคิด อิบน์ อัลวะสิต และ อัมรฺ อิบน์ อัลอาศ เป็นต้น

11. ผู้ที่เข้ารับอิสลามในวันพิชิตเมืองมักกะฮฺ ประกอบด้วยชาวอุรุษเช่นอะนุรุฟยาน เป็นต้น

12. บรรดาเด็ก ๆ ที่ได้เห็นท่านรซูล(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ในวันพิชิตเมืองมักกะฮฺ และวันพิธีฮัจญ์ครั้งสุดท้าย (อัลตะคอวีฮฺ , ค.ศ.1993 : 3/103) และ (อัลอิรอกีฮฺ , ค.ศ.1981 : 307)

จากการแบ่งรุ่นต่างๆของเศาะหาบะฮฺออกมาเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าจะมีความสัมพันธ์มากกับลำดับความประเสริฐของพวกเขา ซึ่งเราไม่สามารถจะรับได้เลยว่าบรรดาเศาะหาบะฮฺนั้นจะอยู่ในระดับเดียวกัน เนื่องจากบางท่านได้เข้าเป็นมุสลิมในสมัยแรก และรับการทดสอบจากพระองค์อย่างมากมาย ดังนั้นพวกเขาจะเท่าเทียมกันกับผู้เข้ารับอิสลามในยุคหลังนั้นหรือ

จำนวนของเศาะหาบะฮฺ

สำหรับจำนวนของเศาะหาบะฮฺ ผู้วิจัยพบว่ามีนักปราชญ์มุสลิมหลายท่านให้ทัศนะต่างกันเกี่ยวกับจำนวนของเศาะหาบะฮฺ ซึ่งทัศนะเหล่านี้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. รายงานจากอิมามาซาฟีอี บอกว่า ในช่วงเวลาที่ท่านรซูล(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)เสียชีวิตเศาะหาบะฮฺมีทั้งสิ้น 60,000 คน ซึ่งครึ่งหนึ่งอาศัยอยู่ในเมืองมะดีนะฮฺ ส่วนอีกครึ่งหนึ่งกระจัดกระจายในแคว้นต่างๆ (อ้างถึงใน อิบน์กะษีร์ , 1995 : 5/397)

2. รายงานจากอิมามอะลุมดี บอกว่า ในช่วงที่ท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)เสียชีวิตมีบรรดาเศาะหาบะฮฺที่ละหมาดตามท่านเป็นจำนวน 30,000 คน จากทัศนะของอิมามอะลุมดีนี้ ท่านอัลตะคอวีฮฺ ได้แสดงข้อคิดเห็นไว้ว่า ที่จริงท่าน(อิมามอะลุมดี)ได้สำรวจจำนวนของเศาะหาบะฮฺเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองมะดีนะฮฺเท่านั้น (อัลตะคอวีฮฺ , ค.ศ.1993 : 3/77)

ปรากฏในรายงานของอัลเชาเวีย บอกว่า ผู้ใดที่ถือว่าคุณอะลิมีสิทธิ์มากกว่าท่าน อุฆมานในการเป็นเคาะลีฟะฮ์ที่สาม(หลังการเสียชีวิตของท่านอุมัร)นั้น ผู้นั้นย่อมทรยศต่อบรรดา เคาหาบะฮ์เป็นจำนวน 12,000 คน ซึ่งท่านรซูล(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม)ได้ยอมรับความ อะดลอะฮ์ของพวกเขา เหตุการณ์นี้เกิดหลังจากท่านรซูล(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม)เสียชีวิตไปแล้ว 12 ปี ในช่วงเวลานั้นมีบรรดาเคาะหาบะฮ์หลายคนเสียชีวิตในสนามรบต่างๆ หรือเสียชีวิตจากโรคระบาด (กาอูม) ในสมัยของอุมัร ทำให้จำนวนของพวกเขาลดน้อยลง (อิบนุหนะญ์ร , ค.ศ.1995 : 1/5-6)

อะบูซุรอฮุ อีรรอซียี (อ้างถึงใน อิบนุ กะซีร , ค.ศ.1995 :175)กล่าวว่า บรรดาเคาะหาบะฮ์ที่ร่วมทำพิธีฮัจญ์รวมพร้อมกับท่านนะบี(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม)มีจำนวน 40,000 คน และมีเคาะหาบะฮ์ที่ร่วมทำสงครามตะบูกกับท่านนะบี(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม)จำนวน 70,000 คน และจำนวนเคาะหาบะฮ์ในวันทีนะบีเสียชีวิตมี 124,000 คน

จากหลาย ๆ ศันะฮ์ของนักปราชญ์ที่เสนอมาน ผู้วิจัยเห็นว่าบรรดาเคาะหาบะฮ์มีจำนวนไม่น้อยกว่า 124,000 คน ตามที่อะบูซุรอฮุ อีรรอซียีได้กล่าวไว้เพราะในสงครามตะบูกตามในหลายรายงานของอิบนุหนะญ์รว่าผู้คนต่างๆ ที่เข้าร่วมในวันสงครามนั้นมีจำนวนมากจนไม่สามารถที่จะบันทึกในงานนิพนธ์ใดๆ ได้

ถ้าสังเกตอย่างผิวเผินจะเห็นว่านักปราชญ์เกิดความขัดแย้งกันในเรื่องจำนวนของเคาะหาบะฮ์ ที่จริงแล้วทัศนะต่างๆ เหล่านี้เป็นทัศนะที่ไม่ขัดแย้งกันเพราะพวกเขาได้สำรวจในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น โดยไม่ครอบคลุมทุกเวลาและสถานที่ และพวกเขาได้สำรวจตามความสามารถของพวกเขาในการสืบหาข้อมูลเท่านั้น (นาสิรุ อิบนุ อะดี อาอิกู หนะสัน อัลซัยคุ . ค.ศ.1995 : 1/43-46)

เคาะหาบะฮ์คนแรก และคนสุดท้ายที่เสียชีวิต

มีรายงานหลายกระแสที่บันทึกเกี่ยวกับเคาะหาบะฮ์คนแรกที่ได้รับศาสนาอิสลาม หลังจากท่านนะบี(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม)ได้รับโองการจากพระองค์

อัครอม ฎิยาฮุ อัลอุมะรียี (ค.ศ.1996 : 87) กล่าวว่า รายงานเกี่ยวกับกาบะฮ์ประทานวะฮ์ยูครั้งแรกแก่ท่านนะบี(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม)ระบุว่า ท่านหญิงเคาะคียะฮ์ บุตรีของคุไวลิด เป็นคนแรกที่ทราบการเป็นนะบีของท่านนะบีมุหัมมัด(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม) และการประทานวะฮ์ยูแก่ท่าน หลังจากนั้นท่านหญิงเชื้อและศรีทฮาต่อท่านนะบี(คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม) ช่วยเหลือท่าน และพยายามแบ่งเบาภาระของท่าน จากเหตุการณ์นี้ ทำให้เชื่อได้ว่าท่านหญิง

เคาะตีชะฮฺ เป็นคนแรกที่ศรัทธาและนับถือศาสนาอิสลามจากท่านนะบี (คือดลัดลอฮฺอะลียฺวะฮฺซัดดีม)

อิมนุ ระฮฺตุ (ค.ศ.1990 : 3/15) กล่าวว่า " มุฮัมมัด อิมนุอุมร์ รายงานว่า พวกเรามีมติเห็นว่าเคาะตีชะฮฺ เป็นคนแรกที่นับถือศาสนาอิสลามจากท่านนะบี (คือดลัดลอฮฺอะลียฺวะฮฺซัดดีม)หลังจากเธอแล้วพวกเรามีความเห็นที่แตกต่างกันระหว่าง 3 ท่าน คือ อะลี อิมนุอะบ์ฏออลิบ อะบูบักร์ อัคคิดีก และไซตุ อิมนุหนารีชะฮฺ "

อิมนุล เญาซีฮฺ (ค.ศ.1999 , 1/124) ได้รายงานจากอิมนุฮับบาส หะสัน อิมนุซาบิต อัคมะอิบนะตุ อะบ์ฏออลิบ และอิมรอนฮิม อัมมะอะฮฺยฺ พวกเขา กล่าวว่า "อะบูบักร์คือเศาะหาบะฮฺแรก ที่นับถือศาสนาอิสลาม " และอิมนุล เญาซีฮฺ ได้รายงานจากยูสุฟ อิมนุอะจฺญิบ อิมนุลมัจฺฮุน ซึ่ง ท่านได้รายงานจากนักวิชาการหลายท่านเห็นว่า ท่านอะบูบักร์คือเศาะหาบะฮฺท่านแรกที่นับถือศาสนาอิสลามอย่างชัดเจน

อิมนุเศาะลาฮฺ (อ้างถึงใน อิมนุ กะซีร , ค.ศ.1994 : 175)กล่าวว่า อิสรานชายคนแรก ที่นับถืออิสลาม คือ อะบู บักร์ เด็กคนแรกที่รับอิสลาม คือ อะลี หญิงคนแรก คือ ท่านหญิงเคาะตีชะฮฺ คนใช้คนแรก คือ ไซด และทาสคนแรก คือ บิลาล

ส่วนเศาะหาบะฮฺคนสุดท้ายที่เสียชีวิตนั้น อิมนุเศาะลาฮฺ กล่าวว่า เป็นที่รู้กันว่า อะบู ซัลฎุไฟล์ อามิร อิมนุ วาซีละฮฺ อัลลีซีฮฺ เป็นเศาะหาบะฮฺคนสุดท้ายที่เสียชีวิต คือ ในปี 110 แห่ง ฮิจเราะฮฺ ศกราช (อ้างถึงใน อิมนุ กะซีร , ค.ศ.1994 : 179)

บทบัญญัติฮัจญ์ของท่านที่กล่าวถึงเศาะหาบะฮฺ

ความประเสริฐของเศาะหาบะฮฺมีกล่าวถึงในโครงการฮัจญ์ท่านหลายโครงการตลอดจนในสุนนะฮฺของท่านนะบี(คือดลัดลอฮฺอะลียฺวะฮฺซัดดีม) ซึ่งบางครั้งจะกล่าวถึงอย่างทั่วไปถึงลักษณะของพวกเขา และบางครั้งจะกล่าวถึงเฉพาะลักษณะบางคนในหมู่พวกเขา ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าพวกเขาเป็นพวกที่พระองค์ได้ทรงเลือกและทรงประสงค์ที่จะให้เป็นสาวกหรือศหายของท่าน ตลอดจนเป็นผู้ทำหน้าที่แทนท่านในการบริหารศาสนจักรและอาณาจักรหลังจากท่านเสียชีวิตไป พระองค์อัลลอฮฺได้สรรเสริญพวกเขาโดยรวมในอัลกุรอานดังปรากฏในโครงการต่อไปนี้

1. ในโครงการอัลบะกอเราะฮฺ 143 พระองค์ตรัสไว้ว่า

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَتَكُونَ
الرُّسُلَ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا

ความว่า * และในทำนองเดียวกัน เราได้ให้พวกเจ้าเป็นประชาชาติที่เป็นกลาง เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็นสักขีพยานแก่มนุษยชาติทั้งหลาย และรรูต(คือลัลลอฮฺอะดัลฮฺวะซัดดัม)ก็เป็นสักขีพยานแก่พวกเจ้า * โองการนี้พระองค์ได้ตรัสถึงประชาชาติของมุหัมมัด ซึ่งพระองค์ทรงเลือกให้พวกเขาเป็นประชาชาติที่ประเสริฐที่สุด (อินบูกะซีร, ค.ศ. 1999: 1/250) และเป็นประชาชาติที่มีคุณธรรมที่สุด(ฮัดศ) (อัลบฏาะบารี, ค.ศ. 1992: 2/9) เมื่อพระองค์ทรงเลือกประชาชาติของนะบีมุหัมมัด(คือลัลลอฮฺอะดัลฮฺวะซัดดัม)ให้เป็นประชาชาติที่ประเสริฐที่สุด เค้าหาบะลุจิงเป็นกลุ่มคนที่ประเสริฐที่สุด เนื่องจากพวกเขามีชีวิตอยู่และได้สัมผัสกับโองการอัลกุรอานที่ท่านนะบี(คือลัลลอฮฺอะดัลฮฺวะซัดดัม)อ่านแก่พวกเขาโดยตรง (นาสิรุ อินบูกะซี อายฎุ หนะสัน ฮัดซัยคุ , ค.ศ. 1995 : 1/56)

2. พระองค์ได้ตรัสในโองการอาละอิมรอน 110 ว่า

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

ความว่า * พวกเจ้า (พวกที่ศรัทธาส่งท่านนะบีมุหัมมัด) นั้นเป็นประชาชาติที่ดีซึ่ง ซึ่งถูกให้ซุบุดีขึ้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติในสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่ไม่ชอบ และศรัทธาส่งอัลลอฮฺ * ในโองการนี้พระองค์ตรัสอย่างชัดเจนว่าประชาชาติของมุหัมมัดเป็นประชาชาติที่ดีที่สุด เพราะพวกเขาเป็นประชาชาติที่อุบุดีขึ้นเพื่อให้อำนาจและเผยแพร่สิ่งที่ดี หลีกเลียงและห้ามปรามสิ่งที่เลวร้าย ตลอดจนศรัทธาส่งพระองค์อย่างเต็มเปี่ยม ส่วนบรรดาเคาะหาบะลุจิงเป็นรุ่นแรกที่โองการนี้พูดถึง ดังนั้นพวกเขาจึงเป็นพวกที่ประเสริฐที่สุด

อิมามอัลสะฟารีนิยมีทัศนะว่า นักอรรถาธิบายอัลกุรอานได้มีมติว่าประชาชาติที่ดียิ่งในโองการนี้ คือ บรรดาเคาะหาบะลุจิง (อัลสะฟารีนิย , ค.ศ. 1991 : 2/377)

3. ในโองการอันบรูร 55 พระองค์อัลลอฮฺ ตรัสว่า

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُم فِي
الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي
ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي
شَيْئًا

ความว่า * อัลลอฮ์ทรงสัญญากับบรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้กระทำความดีทั้งหลายว่า แน่แน่นอนพระองค์จะทรงให้พวกเขาเป็นตัวแทนสืบช่วงในแผ่นดิน เหมือนดังที่พระองค์ทรงให้บรรดาชนก่อนพวกเขา เป็นตัวแทนสืบช่วงมาก่อนแล้ว และพระองค์จะทรงทำให้ศาสนาของพวกเขาซึ่งพระองค์ทรงโปรดปรานเป็นที่มั่นคงเป็นเกียรติแก่พวกเขา และแน่นอนพระองค์จะทรงเปลี่ยนแปลงให้พวกเขาได้รับความปลอดภัยหลังจากความมกัฎของพวกเขา โดยที่พวกเขาจะต้องเคารพกัฎข้าไม่ตั้งภาคีอื่นใดต่อข้า * ในภาพรวมแล้ว โครงการนี้พระองค์ได้สัญญาแก่นูนาที่มีอำนาจในการปกครองจากประชาชาติของมูหัมมัด ทำให้ศาสนาของพวกเขาเป็นศาสนาที่มั่นคงและมีเกียรติแก่พวกเขา พระองค์จะเปลี่ยนแปลงให้ได้รับความปลอดภัยหลังจากความมกัฎ ซึ่งสัญญานั้นจะลุล่วงด้วยดีดังอภายีสองสิ่งที่สำคัญ คือ ศรัทธามั่นต่อพระองค์ และกระทำแต่ความดี จะเห็นได้ว่าพระองค์ได้สัญญาแก่ท่านนะบีมูหัมมัด (คือลัลลลอฮุอะลยิวะซัลลัม) และผู้ที่อยู่ร่วมกับท่านจากบรรดาเศาะหาบะฮ์เป็นต้น (นาสิรุ อิบน์ อะลี อายฎิ หนะสัน อัลฮัยตุ . ศ.ศ. 1995 : 1/69)

4. ในโครงการอัลอันฟาล 74 พระองค์ตรัสว่า

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَنَّبُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آتَوْا
وَتَضَرَّوْا أَوْلِيَّكَ هُمْ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾

ความว่า * และบรรดาผู้ที่ศรัทธา และอพยพ และค่อสูในทางของอัลลลอฮ์ และบรรดาผู้ที่ให้ที่พักอาศัย และช่วยเหลือกัน ชนเหล่านั้นแหละคือผู้ศรัทธาโดยแท้จริง ซึ่งพวกเขาจะได้รับการอภัยโทษ และเครื่องยังชีพอันมากมาย * ในโครงการนี้พระองค์ได้ตรัสถึงคนสองกลุ่มที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มมูฮาญิรีน (ชาวมักกะฮ์ที่อพยพสู่อะมีนมะดีนะฮ์) เป็นกลุ่มแรกที่ศรัทธาต่อท่านนะบีมูหัมมัด (คือลัลลลอฮุอะลยิวะซัลลัม) และอพยพทิ้งเมืองมักกะฮ์ซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขา และทิ้งทรัพย์สิน ลูกหลานเพื่อศาสนาของพระองค์ เพราะพวกเขาเชื่ออย่างลึกซึ้งว่าศาสนาที่แท้จริง ณ พระองค์นั้น คือศาสนาอิสลาม และกลุ่มที่สองคือ ชาวอันศอร (ชาวมะดีนะฮ์) นอกจากพวกเขาศรัทธาอัลลลอฮ์และรูลแล้ว พวกเขายังได้ให้ที่พักอาศัย และให้ความช่วยเหลือแก่ชาวมูฮาญิรีนที่อพยพมายังเมืองมะดีนะฮ์ พร้อมกับให้ความคุ้มครองและต่อสู้กับศัตรูต่างๆ เพื่อปกป้องศาสนาและนะบี (คือลัลลลอฮุอะลยิวะซัลลัม) ของพระองค์อีกด้วย โดยที่พระองค์ตรัสว่าพวกเขาเป็นผู้เต็มเปี่ยมด้วยความศรัทธาต่อพระองค์

5. ในโครงการ ฮัดเตาบะฮ์ 100 พระองค์ตรัสว่า

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٧﴾

ความว่า * และบรรดาชนรุ่นแรกในหมู่ผู้ศรัทธา (ชาวมุฮัมมัด) และในหมู่ผู้ให้ความช่วยเหลือ (ชาวอันศอร) และบรรดาผู้ดำเนินตามพวกเขาด้วยการทำความดีนั้น อัลลอฮ์ทรงพอพระทัยในพวกเขา และพวกเขาก็พอใจในพระองค์ด้วย และพระองค์ทรงเตรียมไว้ให้พวกเขาแล้ว ซึ่งบรรดาสวนสวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล นั่นคือ ชัษษนะฮ์อันใหญ่หลวง " ในโอกาสที่พระองค์ได้สรรเสริญบรรดาชาวมุฮัมมัด อันศอร และผู้ที่เดินรอยตามพวกเขา อย่างชัดเจน ซึ่งพระองค์ทรงพอพระทัยในความศรัทธาและการกระทำของพวกเขา และเขาเหล่านั้นก็พอใจในพระองค์อัลลอฮ์ด้วยที่พระองค์ได้ให้สวนสวรรค์ที่เต็มไปด้วยความสุขสำราญตลอดกาลนานแก่พวกเขา

สาระสำคัญของโองการที่ได้ยกมานี้ คือ พระองค์อัลลอฮ์ได้สรรเสริญบรรดาเศาะหาบะฮ์ทั้งหลาย โดยเฉพาะชาวมุฮัมมัด และชาวอันศอร ที่อุทิศตนทั้งกายและทรัพย์สินในการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม และปกป้องอิสลามจากศัตรูที่มุ่งทำลาย เพื่อให้ศาสนาของพระองค์จะได้ยืนหยัดต่อไป

6. ในโองการอัลเตาบะฮ์ 117 อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ
 الْغُسُوقِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ
 بِهِمْ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

ความว่า * แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอภัยโทษให้แก่ท่านนะบี (คือลอัลลอฮ์อะลัยฮะซัลอัม) ชาวมุฮัมมัด และชาวอันศอรแล้ว ซึ่งเขาเหล่านั้นได้ปฏิบัติตามเขา (นะบี) ในสามคืนชั้นหลังจากที่จิตใจของชนกลุ่มหนึ่งในพวกเขาเกือบจะผันเหตออกจากความจริง แล้วพระองค์ก็ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา แท้จริงพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงกรุณาต่อเสมอ *

โองการนี้พระองค์ได้ตรัสสรรเสริญท่านนะบี (คือลอัลลอฮ์อะลัยฮะซัลอัม) และบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่เป็นชาวมุฮัมมัด และชาวอันศอร ด้วยความปราณีของพระองค์ที่ทรงให้อภัยโทษแก่พวกเขาและพระองค์ทรงยกย่องพวกเขาตามที่พวกเขาได้ปฏิบัติตามที่ท่านนะบี (คือลอัลลอฮ์อะลัยฮะซัลอัม)

อะลัยฮิวะซัลลัม) ในขณะที่พวกเขาได้ออกศึกกับท่านนะบีในสงครามตะบูก²¹ ในเวลานั้นเป็นช่วงฤดูร้อน และแห้งแล้งมาก ชาวเคบีองอาหาร และสัตว์พาหนะเพื่อซีไปออกศึก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เคาะหะบะฮฺบางท่านไม่ยกมาร่วมออกศึกกับท่าน (ในยามที่คับขัน) กระนั้นก็ตามพระองค์ทรงอภัยแก่บรรดาพวกเขา เพราะพระองค์ทรงรู้ความจริงใจและความบริสุทธิ์ที่อยู่ใฝ่จิตใจของพวกเขา (อัลฮักคอด , ค.ศ.1993 : 3/230)

7. ในโองการ อัลฟัตคฺ 31 อัลลอฎ ได้ตรัสว่า

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ وَخِمْاءٌ بَيْنَهُمْ
تَرَاهُمْ وَكُفَّاءٌ شَجْدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا يَسِيئَانَهُمْ فِي
وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ

ความว่า - "มุหัมมัดเป็น رَسُولของอัลลอฮฺและบรรดาผู้ที่อยู่ร่วมกับเขา เป็นผู้ที่ยั้มแข็งกล้าหาญต่อพวกปฏิเสธศรัทธา เป็นผู้เมตตาสงสารระหว่างพวกเขาเอง เจ้าจะเห็นพวกเขาเป็นผู้รักที่จะ(ก้ม) ผู้สujud(กราบ)โดยแสวงหาคุณความดีจากอัลลอฮฺและความโปรดปราน (ของพระองค์) เครื่องหมายของพวกเขาอยู่บนใบหน้าของพวกเขาเนื่องจากร่องรอยแห่งการสujud " ในโองการนี้พระองค์ทรงสรรเสริญบรรดาเคาะหะบะฮฺอีกเช่นกัน ซึ่งได้ออกถึงคุณลักษณะบางอย่างของพวกเขา คือ เข้มแข็งต่อบรรดาผู้ปฏิเสธ และนอบน้อมระหว่างผู้ศรัทธาด้วยกัน และพวกเขามีแต่กระทำความดีด้วยความบริสุทธิ์ ซึ่งพระองค์ทรงให้เครื่องหมายบนใบหน้าของพวกเขา เป็นการตอบแทนจากพระองค์จากสิ่งทีพวกเขาได้ศรัทธาและปฏิบัติ

อินนุกะะซีรียะฮฺคะนะว่า บรรดาเคาะหะบะฮฺทั้งหลายมีความตั้งใจที่แน่วแน่ และบริสุทธิ์ต่อพระองค์ ตลอดจนความดีต่างๆ ทีพวกเขาได้ปฏิบัติได้รับการยอมรับ ดังนั้นเมื่อคนใดแลเห็นพวกเขา จะเกิดความสนใจในความสัจจะและความดีงามที่มีอยู่ในพวกเขา (อินนุกะะซีรียะฮฺ , ค.ศ.1985 : 3/365)

8. ในโองการ อัลฟัตคฺ 18 อัลลอฎ ได้ตรัสว่า

﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي
قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾﴾

²¹ ตะบูกเป็นชื่อสถานที่หนึ่งในประเทศซาอุดีอาระเบีย ตั้งอยู่ติดกับชายแดนประเทศจอร์แดน

ความว่า* แท้จริงพระองค์อัลลอฮ์ทรงทอพระทัยต่อบรรดามุฮัมมิงทั้งหลายที่ให้การสดย
 ธานต่อเจ้า (ใช้มุหัมมัด) ได้ (ร่วมเอา) ดันหนึ่ง (ณ หุคัยบียะฮ์) และพระองค์ทรงรู้ซึ่งที่มีอยู่
 ในใจพวกเขา หลังจากนั้นพระองค์ได้ประทานความสงบแก่พวกเขา และพระองค์ทรง
 ครอบงำพวกเขาด้วยการพิชิต (เมืองมะกกะฮ์) ในเวลาอันใกล้*

โครงการต่างๆที่ได้ยกมา ณ ที่นี้เป็นส่วนหนึ่งจากหลายๆ โครงการที่ปกป้องถึงความ
 ประเสริฐและความมีคุณธรรมของบรรดาเศาะหาบะฮ์ ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นมีความศรัทธาต่อพระ
 องค์ และปฏิบัติหลายสิ่งหลายอย่าง ที่ผู้อื่นนอกจากพวกเขาไม่สามารถที่จะเลียนแบบได้ นั่นคือ
 พวกเขาได้ร่วมชีวิตและเป็นสหายที่ดีกับท่านนบี (คืออัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลัม) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะไม่
 ปรากฏอีกแล้วในโลกนี้

บทเทศน์ที่กล่าวถึงเศาะหาบะฮ์

ตำราหะดีษต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเต็มไปด้วยบทรายงานที่บันทึกความประเสริฐของ
 เศาะหาบะฮ์ รายงานบางสายกล่าวถึงลักษณะทั่วไปของพวกเขา และบางสายกล่าวถึงเฉพาะ
 ลักษณะบุคคลบางคนในหมู่พวกเขา สายรายงานเหล่านี้มีทั้งเศาะหีห²² หะสัน²³ และฎออิฟ²⁴

อิมามอัลบุคอรียฺ ได้ตั้งชื่อบทหนึ่งในหนังสือเศาะเหียฮ์ของท่านว่า "ความประเสริฐ
 ของบรรดาเศาะหาบะฮ์" ท่านได้รายงานหะดีษหลายบทที่ย้ำถึงความประเสริฐของพวกเขา เช่น
 รายงานจาก อิมรอน อิบน์หุคัยน ท่านนบี(คืออัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลัม) กล่าวว่า *

خيركم قرني ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم قال عمران فلا
 ادري اذكر بعد قرنين أو ثلاثة

ความว่า* บรรดาพวกเจ้าที่ประเสริฐที่สุด คือ ผู้ที่อยู่ในยุคของฉัน และสุดค่อจากฉันอีก 2
 ยุค* อิมรอน อิบน์ หุคัยนุรายงานว่า ฉันจำไม่ได้ว่าท่านนบี(คืออัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลัม) กล่าว
 ถึงยุคหลังจากยุคท่านนั้นอีก 2 ยุค หรือ 3 ยุค²⁵

²² หมายถึงบทหะดีษที่สายรายงานติดต่อกัน รายงานโดยผู้ที่เชื่อถือ (มีสำมะโน และเชื่อถือได้) ถูกบันทึก (มีความ
 จำเป็นเลิศ) และหะดีษนั้นปราศจากซาบ (ไม่ขัดแย้งกับหะดีษที่มีผู้รายงานเหนือกว่า) และปราศจากอิลละฮ์
 (เหตุที่ทำให้หะดีษไม่สามารกรับได้)

²³ หมายถึงบทหะดีษที่สายรายงานติดต่อกัน รายงานโดยผู้ที่เชื่อถือ และมีระดับความจำค้ำกว่าผู้รายงานหะดีษ
 เศาะหีหุ และหะดีษนั้นปราศจากซาบ และอิลละฮ์

²⁴ หมายถึง หะดีษที่ขาดลักษณะของหะดีษเศาะหีหุ และหะดีษหะสัน

และปรากฏในบทเทศน์ที่รายงานโดยมุสลิมซึ่งท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)กล่าวว่า

‘ لا تسبوا أصحابي فلو أن أحدكم أنفق مثل أحد ذهباً ما بلغ مد أحدكم ولا نصيفه ’

ความว่า “พวกเจ้าจงอย่าใส่ร้ายป้าสซีเคาะหะนะซุซของฉัน เพราะถ้าพวกท่านคนหนึ่งบริจาตกองคำปรีมาณเท่ากับขนาดของภูเขาซูด พวกท่านก็ยังไม่ถึงระดับของพวกเขา แม้เพียงครึ่งหนึ่งของส้มมือพวกเขา”²⁵

และปรากฏในรายงานของติรมิซียฺซึ่งท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)ได้กล่าวเกี่ยวกับเศาะหะบะฮฺว่า

فإنه من بعض منكم يرى اختلافا كثيرا وإياكم ومحدثات الأمور فإنها ضلالة فمن أدرك ذلك فلعنه بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين عضوا عليها بالنواجذ

ความว่า “ผู้ใดที่มีชีวิตอยู่(หลังจากฉันเสียชีวิตไป) เขาจะได้เห็นความแตกแยกอันมากมาย ฉะนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากสิ่งทุจริตทั้งหลาย แท้จริงสิ่งเหล่านี้จะนำมาซึ่งความหลงทาง ดังนั้นถ้าผู้ใดประสมสิ่งเหล่านั้น เขาจะยึดมั่นสุนนะฮฺ (แนวทาง) ของฉัน และสุนนะฮฺของบรรดาผู้นำ(คุลาฟาอฺ)ที่ได้รับทางนำ(จากพระองค์) เจ้าจงกัดมันด้วยฟันกราม(จงยึดมั่นอย่างมั่นคง)”²⁶

และอิมามมุสลิมรายงานจากอะบูบะฮฺเราะฮฺรายงานจากบิดาของเขา ว่า “พวกเราได้ละหมาดมัฆริบกับท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) จากนั้นพวกเรากล่าวว่า พวกเราควรมานั่ง(ที่นี่ก่อน)จนกว่าจะละหมาดอิชากับท่าน และพวกเราก็นั่ง(ณ มัสยิด) จากนั้นท่านรซูล(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) ก็ออกมาพร้อมกล่าวว่า “พวกเจ้าซึ่งอยู่ที่นี้ฮิกหรือ” เขาตอบท่านว่า โอ้ท่านรซูล พวกเราได้ร่วมละหมาดมัฆริบกับท่าน แล้วพวกเราพูดว่า เราควรมั่งที่นี่จนกว่าจะได้ร่วมละหมาดอิชากับท่าน หลังจากนั้นท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)กล่าวว่า

²⁵ หะดีษเศาะหิหฺรายงานโดยอัลบุคอรียฺ กิลาบษัระเราะฮฺอิลาลา มามลาฮฺหะวะฮฺ อุลลาฮฺฮาดาศิรฺน อีซาอฺรฺฮิลา : 2457 , 2458

²⁶ หะดีษนี้ได้ข้างแล้วในเชิงอรรถหมายเลข 13

²⁷ รายงานโดยฮัซันติรมิซียฺ กิลาบศุคิมียฺ มามมลาฮฺอะวะ ฟิศซฺหฺ บิลสุนนะฮฺ วัซอไม บิลบะฮฺ : 2600 และฮัซันติรมิซียฺกล่าวว่า หะดีษนี้ประดับหะสันเศาะหิหฺ

“ พวกเจ้าตื่นแล้ว และพวกเจ้าทำถูกแล้ว ” และท่านรฐถกถึงยศวีระสูฟ้า (แท้จริงท่านยศวีระสูฟ้าเสมอ) พร้อมกล่าว

“ النجوم أمنة للسماء فإذا ذهبت النجوم أتى السماء ما توعد ، وأنا أمنة لأصحابي فإذا ذهبت أتى أصحابي ما يوعدون وأصحابي أمنة لأمتي ، فإذا ذهب أصحابي أتى أمتي ما يوعدون ”

ความว่า “บรรดาดวงดาวนั้นเป็นอะมะนะฮ์²⁵แก่ฟ้า เมื่อดวงดาวหายไปท้องฟ้าจะมาเยือนตามที่สัญญา(เพื่อมาแทนที่) และฉันเป็นอะมะนะฮ์แก่เศาะหาบะฮ์ของฉัน เมื่อฉันเสียชีวิตไปแล้ว บรรดาเศาะหาบะฮ์ของฉันก็จะมาเยือนตามที่สัญญา และเศาะหาบะฮ์ของฉันเป็นอะมะนะฮ์แก่ประชาชาติของฉัน เมื่อเศาะหาบะฮ์ของฉันจากไป ประชาชาติของฉันก็จะมาเยือนตามที่สัญญาเช่นกัน” ²⁶

นอกจากนี้แล้วมีหะดีษอีกหลายบทที่กล่าวถึงความประเสริฐของบรรดาเศาะหาบะฮ์ทั้งหลาย จากความดีงามที่มีอยู่ในพวกเขา ท่านนะบี(คือลัลลฮูอะลัยฮิวะซัลลัม)จึงสั่งให้ผู้ที่เกิดในยุคหลังจากพวกเขาให้เดินตามรอยของพวกเขา และให้ความเคารพ และปลุกฝังความรักต่อพวกเขา และท่านได้ระบุว่าความหิญาศจะเกิดกับผู้ติดตามแข็งหรือประณามพวกเขา ในวันฟื้นคืนชีพ

ความประเสริฐของเศาะหาบะฮ์

การที่โองการอัลกุรอาน และสุนนะฮ์ของท่านนะบี(คือลัลลฮูอะลัยฮิวะซัลลัม)ได้พรรณาถึงคุณงามความดีของบรรดาเศาะหาบะฮ์ นั้นย่อมแสดงว่าพวกเขาเหล่านั้นมีความแตกต่างจากบุคคลโดยทั่วไป

มุหัมมัด ยูสุฟ ฮันนัชรอมียู (ค.ศ.1986:125) กล่าวว่า ความประเสริฐและคุณงามความดีของพวกเขา สามารถนำมาสรุปดังต่อไปนี้

1. เป็นความประสงค์ของอัลลฮูที่ได้ทรงคัดเลือกพวกเขาให้เป็นเศาะหาบะฮ์ของท่านนะบี(คือลัลลฮูอะลัยฮิวะซัลลัม)

²⁵ เป็นคำพหูพจน์จาก أمن ความหมายทางภาษานามยถึง ผู้ที่ได้รับการให้ความไว้วางใจจากผู้อื่น ซินญะ อะบี และ ซินญะ อิล ลุอะฮะรีญ กล่าวกันว่า อะมิน คือ ผู้รักษา หรือ ผู้พิทักษ์ (ซัลลฮูอะรีญ , มแปล : 1/70-71)

²⁶ หะดีษเศาะหิหฺบุรหฺมานโดยมุสลิม กิตาบะฮ์ฎอฮิด ซัคเศาะหาบะฮ์ บาบมะชานุน ซินนะบะฮ์อฮินนะบีฮ์ อะมะนาคุน ลีซัศฮาบีฮีย : 4598 และอะหฺมัด 18745

2. การที่พวกเขาเป็นเศาะหาบะฮ์ของท่านนั้น ทำให้เลี้ยวชีวิตของพวกเขาเป็นบทบัญญัติในอิสลาม

3. พวกเขาได้พยายามถ่ายทอดคำสอนอิสลามแก่ชนรุ่นหลัง หลังจากการเสียชีวิตของท่านรซูล(คือลัลล่อฮูอะลัยฮิวะซัลลัม)

4. การปฏิบัติ ตลอดจนความประพฤติของพวกเขาสอดคล้องกับหลักการอิสลามด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์ต่อพระองค์อัลล่อฮู

5. การเสียสละของพวกเขาด้วยทรัพย์สิน เลือดเนื้อ และจิตวิญญาณเพื่อเผยแพร่ศาสนาของพระองค์ ทำให้ศาสนาของพระองค์นั้นแพร่หลายยังมวลมนุษยชาติ

6. ท่านนะบี(คือลัลล่อฮูอะลัยฮิวะซัลลัม)ระบุว่า การให้ความรัก และปฏิบัติตามพวกเขาเป็นสัญลักษณ์แห่งการศรัทธา(อิมาน) และการศูหมั่น ประณาม และสาบแช่งพวกเขาเป็นสัญลักษณ์การทำลายความศรัทธา

ลำดับความประเสริฐของเศาะหาบะฮ์

มีรายงานจากท่านอิมบุ ลุม์รฺ กล่าวว่า โนสมัยท่านนะบีพวกเขาเองความเห็นว่าคุณค่าที่ประเสริฐในบรรดามุฮัมมัดยัยฮิต คือ ท่านอะฮับ บักรฺ อัคคีตติก ท่านลุม์รฺ อิบดุล คือฎ็อบ และท่านอุษมาน อิบนุ อีฟฟานตามลำดับ³⁰

และอิมบุ ลุม์รฺ กล่าวอีกว่า พวกเขาในสมัยท่านนะบีจะไม่ให้ผู้ใดเท่าเทียมท่าน อะฮับ บักรฺ ท่านลุม์รฺ และท่านอุษมานตามลำดับ นอกจากถามท่านนี้แล้ว พวกเขาจะไม่แสดงความแตกต่างในความประเสริฐของพวกเขา³¹

จากรายงานดังกล่าว อับดุลล่อฮู อิบนุ อะหฺมัด อิบนุ หัมบัล (ค.ศ.1985 : 235) กล่าวว่า ผู้ที่ประเสริฐที่สุดในประชาชาตินี้ คือ อะฮับบักรฺ อัคคีตติก ลุม์รฺ อิบนุลคือฎ็อบ อุษมาน อิบนุ อีฟฟาน และอะลี อิบนุ อะบีฏอลิบ ตามลำดับ และอัลอัลดะหาวีนียฺ (ค.ศ.1991 : 2/354 - 355) กล่าวว่า นักปราชญ์มุสลิมได้มติเอกฉันท์ (อิจมาอฺ) ว่าบุคคลที่มีความประเสริฐหลังจากท่านรซูล นั้น คือ บรรดาเศาะลัฟะฮ์ทั้งสี่ท่าน เริ่มด้วยท่านอะฮับ บักรฺ และท่านลุม์รฺ อิบนุล คือฎ็อบ ตามลำดับ จากนั้นพวกเขาได้มีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับบุคคลที่ประเสริฐกว่าหลังจากอะฮับ บักรฺ

³⁰ หนัซัยเศาะหีฟุรราชานโดยอัลบุคอรีฮฺ กิตาบ ฟะฎ็อลิล อัคฮาบีนนะบี บาบ ฟิฎุจ อะบี บักรฺ บะซุอ์นะบี . 3382

³¹ หนัซัยเศาะหีฟุรราชานโดยอัลบุคอรีฮฺ กิตาบ ฟะฎ็อลิล อัคฮาบีนนะบี บาบ มะนากิบ อุษมาน อิบนุอีฟฟาน .

และอุมร์ ซึ่งนักปราชญ์ส่วนใหญ่โดยเฉพาะอิมามอะหมัด อิมามชาฟีอี และรายงานที่แพร่หลายที่สุดจากมาลิก เห็นว่า ท่านอุษมาน อิบน์ อัฟฟาน และท่านอะลี อิบน์ อะบีฏอลิบ ตามลำดับ⁴²

จากลำดับความประเสริฐนี้ อิบน์หะญูร (ค.ศ.1989 : 7/20) ได้อ้างรายงานอิบนุฮะสากร จากอิบนุ อุมร์ กล่าวไว้ว่า แท้จริงพวกเจ้าได้ทราบแล้ว หมู่พวกเขาได้กล่าวไว้ในสมัยท่านนะบีว่า ท่านอะบูบักร์ ท่านอุมร์ และท่านอุษมาน หมายถึงจะดำรงตำแหน่งเป็นเคาะลีฟะฮ์ ดังนั้นการที่บรรดาเคาะหะบะฮ์ได้แต่งตั้งบุคคลทั้งสี่ให้ดำรงเคาะลีฟะฮ์หลังการเสียชีวิตของท่านนะบีนั้นถือว่าได้ปฏิบัติตามหลักฐานนี้อย่างถูกต้องแล้ว

สำหรับผู้ที่เชื่อว่าท่านอะลี มีความประเสริฐมากกว่าท่านอะบูบักร์ ท่านอุมร์ และท่านอุษมาน หรือเชื่อว่าท่านอะลี กับท่านอะบูบักร์อยู่ในระดับเดียวกัน ในประเด็นนี้ท่านอิมาม อะหมัด ได้กล่าวว่า ผู้ที่เชื่อเช่นนั้น คือ พวกรอฟีฎียะฮ์ มุบตะดีฮ์ และฟาสิก (อ้างในอัลฮัศตะพารีนิฮ์ , ค.ศ. 1991 : 2/355)

อนึ่ง การที่บุคคลหนึ่งให้ความรัก และความประเสริฐโดยไม่ตรงกับลำดับที่กล่าวมาข้างต้นนั้น อะบู ฮูรอเราะฮ์ ได้ให้ทัศนะว่า ถ้าหากบุคคลนั้นให้ความรัก และความนับถือเพื่อศาสนา การกระทำเช่นนั้นย่อมไม่อนุญาตให้ และไม่ถูกต้อง เพราะการยอมรับในความประเสริฐตามลำดับดังกล่าวมาข้างต้น จำเป็นต้องให้ความรัก และความนับถือตามลำดับด้วย แต่ถ้าหากให้ความรัก และความเคารพเนื่องจากเป็นเครือญาติกัน เป็นต้น อะบู ฮูรอเราะฮ์เห็นว่า ไม่เป็นที่ต้องห้าม (อ้างในอัลฮัศตะพารีนิฮ์ , ค.ศ.1991 : 2/356 - 357)

นอกเหนือจากบรรดาเคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่ท่านแล้ว ยังมีเคาะหะบะฮ์อีกหลายท่านที่นะบีได้ยืนยันว่าพวกเขาได้เข้าสวรรค์ พวกเขาเหล่านั้นประกอบด้วย อะบู ฮุบายละฮ์ อิบน์ ญุรรอฮ์ ฏอลนะฮ์ อิบน์ อุไมดิลละฮ์ อัลฮุเบร อิบน์ เอลวาม สะอูด อิบน์ อะบี วัคกอซ สะอิด อิบน์ ซัยด์ จันดุรรอฮ์มาน อิบน์ เอาฟ ต่อจากนั้นก็คือบรรดาเคาะหะบะฮ์ที่เข้าร่วมทำสงครามบิรฺรกับท่านนะบี (คืออัสลุลอฮฺอะคฺบียะฮ์อะซิม) บรรดาเคาะหะบะฮ์ที่ให้สัตยาบันต่อท่านนะบีได้สันไม้ที่เรียกว่าบัยฮะฮ์อัล ริฎวาน บรรดาเคาะหะบะฮ์ที่เข้าร่วมทำสงครามฮุจูดกับท่านนะบีและบรรดาเคาะหะบะฮ์ทั่วไปต่างมีความประเสริฐขึ้นเนื่องจากพวกเขาได้เป็นสหายและอัครสาวกของท่านรูล

ส่วนทัศนะของชีอะฮ์เห็นว่าลำดับความประเสริฐของเคาะหะบะฮ์ต่างกับอะฮฺลุลิสฺนนะฮ์ กล่าวคือ อะหมัดนูไสน ยะฮฺดูบ (ม.ป.ป. : 29 - 30) กล่าวว่า ลำดับความประเสริฐของเคาะหะบะฮ์อาศัยพื้นฐาน 5 ประการดังนี้

1. ความเป็นเครือญาติกับท่านรูล ซึ่งประกอบด้วย (อัลกุโลนิฮ์ , อ.ศ. 1365 : 1/527)⁴³

⁴² และดูใน (อิบน์หะญูร , ค.ศ. 1989 : 7/19)

1. ท่านอะลี อิบนุ อะบีฏอลิบ
  2. ท่านหญิงฟาติมะฮฺ อีตาของท่านนบี(คือคัลลอลูอะลียฮิวะซัลลัม)
  3. ท่านหะสัน อิบนุอะลี อิบนุ อะบีฏอลิบ
  4. และท่านหุซัยนุ อิบนุอะลี อิบนุ อะบีฏอลิบ
2. ช่วงเวลาในการนับถืออิสลาม กล่าวคือ ผู้ที่เข้ารับอิสลามก่อนย่อมมีความประเสริฐเหนือผู้ที่เข้ารับอิสลามทีหลัง
  3. ความเข้มแข็งต่อพระองค์อัลลอลู
  4. ความรู้ที่มีในตัวพวกเขา
  5. และการได้รับแต่งตั้งจากท่านรซูลให้ดำรงตำแหน่งผู้นำหลังจากท่าน

ส่วนประชาชนมุสลิมที่ประเสริฐที่สุดจากวงศ์ตระกูลของท่านอะลีนั้น คือ

- 1.ท่านอะลี ซัยนุล อาบิตีน
- 2.ท่านมูหัมมัด อัล บากิร
- 3.ญะฮฺฟีร อัศศอติก
- 4.มูดา อัล กาชิม
- 5.อะลี ฮัรริฎอ
- 6.มูหัมมัด อัลเฮาวาด อัศศะกีย
- 7.อะลี อัศฮาดีญ อัศศะกีย
- 8.อัล หะสัน อัศอัลกะวีญ
- 9.และมูหัมมัด อัศมะฮฺดีญ (อิมามที่รอคอบ)

แนวคิดที่เกี่ยวกับอะคาลอะฮฺ

ความหมายของอะคาลอะฮฺ คำว่า อะคาลอะฮฺ ակալ เชิงภาษา เป็นคำที่มีมาจาก คำว่า อะคาล ակա หมายถึงความเที่ยงตรง หรือความยุติธรรม (อัลญะฮฺรีฮฺ, ม.ป.ป. : 415-416)

ส่วนอิบน์มุบิซุร กล่าวว่า อะคาลอะฮฺ หมายถึง อัล-ฮิดคิกอะฮฺ คือ การกระทำความดีอย่างสม่ำเสมอ และผู้ที่มีคุณลักษณะอะคาลอะฮฺนั้นจะไม่ปฏิบัติในสิ่งที่จะเกิดความเสียหายต่างๆ

¹¹ และดูใน (อัลกุไลนียฺ , อ.ศ.1365 : 1/460 , 533) , (อัลฟุรอก อัศศุกียฺ , อ.ศ.1410 : 113 และ 483) และ (อัลมัชตีญ , อ.ศ.1404 : 37/98)

กับตัวเขา ตลอดจนผู้นิยมรับตัวเขาให้เป็นพยาน และพอใจในตัวเขา (อิบนูมันซูร , ค.ศ.1997 : 11/434)

ความหมายของคาลละฮฺเชิงวิชาการ นักปราชญ์มุสลิมหลายท่านได้ให้นิยามคำว่าอะคาลละฮฺ สามารถแยกได้ดังนี้

1. รายงานจากอัล-กอฎี อิบน์มิกร มุหัมมัด อิบน์ฮัล-คอบอฮิบ กล่าวว่า ความอะคาลละฮฺคือคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้รายงานหะดีษซึ่งสะท้อนถึงการมีฮิล-ติกอมาฮฺ(ความมั่นคง)ในหลักศาสนา มีแนวทางที่ถูกต้องเที่ยงตรง และปราศจากความผิดพลาด(กระทำบาปลดถวนหนักหรือบาปลดถวนเบาเป็นเนื่องนิจ) (อัลเคาะฎีบ อัลบะฆดาดีฮฺ ,ค.ศ.1994 : 102)

2. อัลเคาะฎีบ อัลบะฆดาดีฮฺ ³⁴ (ค.ศ.1994 :103) กล่าวว่า อัลฮุ นั้น คือ ผู้ที่รักษาและปฏิบัติในสิ่งที่ศาสนาสั่งให้ทำมีการป้องกันตัวเองจากการละเมิดในสิ่งที่ศาสนบัญญัติห้ามและหลีกเลี่ยงจากการกระทำสิ่งที่จะเกิดความเสียหายต่อตัวเขา

3. ส่วนอิบนุหะญูร กล่าวว่า ความหมายของอัลฮุ นั้น คือ ผู้ที่มีมีละกะฮฺ(ความพร้อมในตัวเอง)ที่จะรักษาตัวเขาให้อยู่ในกรอบความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ และรักษาให้อยู่ในมูรออะฮฺ (ศักดิ์ศรีของตัวเอง) (อ้างถึงใน นาสิฮฺ อิบน์ อะลี อาฮฺญิ หารัน อัลซัยตุ ,ค.ศ.1995 : 798)

ผู้วิจัยเห็นว่านิยามอะคาลละฮฺหลายๆ นิยามที่ยกมามีมีความหมายอันเดียวกัน คือการมีละกะฮฺ(ความพร้อม)ในตัวบุคคลที่สามารถรักษาตัวเองเพื่อปฏิบัติอยู่ในกรอบฮัดดีทว่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถที่จะบรรลุได้้นอกจากการปฏิบัติตนในสิ่งที่ศาสนบัญญัติให้ทำ และละเว้นจากสิ่งชั่วร้ายต่างๆที่ศาสนบัญญัติห้าม ตลอดจนหลีกเลี่ยงจากการกระทำที่ทำลายมูรออะฮฺ(ศักดิ์ศรีของตนเอง)และผู้นั้นต้องเป็นมุสลิมที่บรรลุด้านภาวะ มีสติปัญญาที่สมบูรณ์

สำหรับผู้ที่มิคุณสมบัติตามคำนิยามแห่งความอะคาลละฮฺนั้น ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

นี้

1. เป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม
2. บรรลุด้านภาวะ
3. มีสติปัญญาที่สมบูรณ์
4. เป็นผู้ที่ไม่ม่ประพฤติ ปฏิบัติสิ่งที่เป็นบาปลดถวนหนัก หรือบาปลดถวนเบาเป็นประจำ
5. และไม่มีบุคลิกภาพที่ทำลายศักดิ์ศรีหรือมูรออะฮฺของตนเอง

³⁴ อะฮฺมัด อิบน์อะลี อิบน์ฮะมาด อัลบะฆดาดี ฟูจิกในนาม อัลบะฆดาดี เกิดปี.ศ. 392 ที่มูไฮยะฮฺอยู่ระหว่างเมืองกูฟะฮฺและเมืองมักกะฮฺ เป็นนักประวัติศาสตร์ และนักรายงานหะดีษที่สำคัญ เสียชีวิต . ค.ศ.1999 : 1/172)

ความอวดค่าละสุของเศาะหาบะฮฺ

ความอวดค่าละสุของเศาะหาบะฮฺหมายถึง การที่พวกเขามีความซื่อตรง เทียงธรรม และสัตย์จริง ไม่มีลักษณะของมุนาฟิก(หน้าไหว้หลังหลอก) โกงหนาก ลามก ผิดศีลธรรมและนอกรีต เนื่องจากพวกเขาศรัทธาต่อพระองค์อัลลอฮฺและน้อมรับโองการของพระองค์อย่างล้าเลิศ และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ทั้งในชีวิตของปัจเจกบุคคลและชีวิตในสังคม และศรัทธาต่ออรุส (คือลัลลอฮฺ อะลียะฮฺวะซัลลิม) สนับสนุนช่วยเหลือต่อกันวันด้วยชีวิตและทรัพย์สิน พิทักษ์รักษาและถ่ายทอด ศาสนาไปยังชนรุ่นหลัง กระทำทุกอย่างไปตามกรอบเจตนารมณ์ของพระอะฮฺลุลบัยท์ห่างไกลจากความชั่ว พวกเขาใส่ใจกับการละหมาด และให้ความสำคัญกับอะคีเราะฮฺ(โลกหน้า)มากกว่าดุนยา (โลกนี้) เนื่องจากพวกเขาได้รับการอบรมโดยตรงจากท่านอรุส ดังนั้นการศรัทธา พฤติกรรมและการเสียสละของเศาะหาบะฮฺในหนทางของพระองค์อัลลอฮฺจึงเป็นสิ่งที่มีความค่าเหนือกว่าความผิผินอันอาจเกิดขึ้นได้ในฐานะเป็นมนุษย์ที่ย่อมมีความผิดพลาด (สมาน ฮิลมาแอล , พ.ศ.2546 : 296)

ความซื่อตรง เทียงธรรมและสัตย์จริง และความสมบูรณ์ของพวกเขามิใช่เป็นภาวะอะฮฺลุศุม(รับบาป)เนื่องจากภาวะให้บาปนั้นมิได้อยู่เฉพาะในผู้ที่เป็นนะบีและอรุสเท่านั้น

การที่พวกเขาถ่ายทอดโองการอัลกุรอาน และรายงานหะดีษจากท่านนะบี(คือลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะซัลลิม)เราสามารถรับรายงานจากพวกเขาโดยที่ไม่จำเป็นต้องตรงจลอบ ค้นหาประวัติ หรือสถานภาพของพวกเขาแต่อย่างใด ฮัลเคาะฎิบ ฮัล บะฆดาดีฮฺ กล่าวว่า " หะดีษทุกหะดีษเราไม่สามารถนำไปรายงานและปฏิบัติได้นอกจากหะดีษนั้นมีสายรายงานที่ติดต่อกันถึงท่านอรุส(คือลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะซัลลิม) และยืนยันแน่ชัดว่าผู้รายงานทุกคนล้วนเป็นผู้ที่ซื่อตรง เทียงธรรม และมีคุณธรรม ยกเว้นบรรดาเศาะหาบะฮฺกล่าวคือสามารถรับรายงานของพวกเขาได้โดยมิต้องพิจารณาบุคลิกภาพของพวกเขาแต่ประการใด เนื่องจากพระองค์อัลลอฮฺได้ยืนยันในอัลกุรอาน ว่าพวกเขาเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม และเทียงธรรม " (ฮัลเคาะฎิบ ฮัลบะฆดาดีฮฺ, อ.ศ.1994 : 63-64)

ส่วนนักวิชาการสายซื่อฮฺเห็นว่ามีบรรดาเศาะหาบะฮฺไม่กี่คนเท่านั้นที่มีความอวดค่าละสุสามารถรับรายงานหะดีษได้ เช่น อะบูฮุรَيْرَةَ ฮัลมิกดาด และฮาซิม นอกเหนือจากนั้นแล้วเป็นบุคคลที่ไม่สามารถรับการรายงานจากพวกเขาได้

ความสำคัญของอะฮฺลุศุม

เป็นที่ทราบกันดีว่าแหล่งอ้างอิงในอิสลามนั้นมี 2 แหล่งที่สำคัญ คือ คัมภีร์อัลกุรอาน และสุนนะฮฺของท่านนะบีมุหัมมัด(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม) ผู้ใดยึดมั่นสองแหล่งนี้เขาจะได้อยู่ในหนทางที่ถูกต้องและเที่ยงตรง ดังที่ท่านนะบี(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม)ได้กล่าวว่

بِئْسَ تَرَكْتُمْ لَكُمْ لَمْرِينَ مَا بِنِ اعْتَصَمْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضَلُوا لَبَدًا
 كِتَابِ اللَّهِ وَسُنَنِي

ความว่า "ฉันได้ทอดทิ้งแก่พวกเจ้า 2 สิ่ง(ที่สำคัญ)ตราบโศกที่พวกเจ้ายึดมั่นใน 2 สิ่งนี้ พวกเจ้าจะไม่หลงผิดตลอดกาล (นั่นคือ) คัมภีร์อัลกุรอาน และสุนนะฮฺของฉัน" ¹⁶ อัลกุรอานที่พระองค์อัลลอฮ์ได้ประทานแก่ท่านนะบีมุหัมมัด(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม)นั้นเป็นทางนำ(ฮุดา) แก่ผู้ที่ยำเกรงต่อพระองค์ เป็นธรรมนูญและกฎระเบียบในชีวิตของมุสลิม และท่านนะบี(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม)ได้ถ่ายทอดความรู้ และวิทยาการต่างๆ จากโองการอัลกุรอานแก่บรรดาเศาะหาบะฮฺ พร้อมอธิบายความหมายแก่พวกเขา และการกระทำหรือการปฏิบัติของท่านเป็นแม่พิมพ์ที่สำคัญสำหรับพวกเขาในการเปลี่ยนแปลง และเดินรอยตาม

นอกจากนั้นแล้วบรรดาเศาะหาบะฮฺเองได้ให้ความสำคัญในการรับความรู้จากท่านนะบี ท่านมุฮัมมัดกล่าวว่า "แท้จริงฉันมีเพื่อนบ้านเป็นชาวฮินดีจากตระกูลอุไมยะฮฺ อิบน์ฮุซัยบ เราได้จัดเวรกันในการรับฟังความรู้จากท่านนะบี(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม) โดยที่ฉันและเขาได้สลับเปลี่ยนกันเข้าหาท่านแบ่งเป็นคนละวัน เมื่อฉันไปหาท่านรฎู(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม) ในวันที่เราไปทำมาหากินฉันจะถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากท่านรฎู(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม)แก่เขา และเมื่อวันไหนฉันไปทำมาหากินเขาจะปฏิบัติสอนฉันอย่างที่ฉันปฏิบัติต่อเขา" ¹⁷

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าบรรดาเศาะหาบะฮฺนั้นมีความตั้งใจมุ่งมั่นในการใฝ่หาวิชาความรู้จากท่านนะบี(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม) แต่ถ้าสมมุติว่าพวกเขาเป็นคนปฏิเสธศรัทธา ไม่ศรัทธาจริง และทรยศต่อท่านนะบี(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม) ก็หมายความว่าศาสนาทั้งศาสนาแม้กระทั่งอัลกุรอานและสุนนะฮฺจะต้องพังทลาย เราจะไม่วิว่าสุนนะฮฺของท่านนะบี(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม)มีอะไรบ้างและเราจะไม่แน่ใจอัลกุรอานเพราะสิ่งเหล่านี้ได้ถ่ายทอดถึงเรา ผ่านเศาะหาบะฮฺทั้งสิ้น การสงสัยในเรื่องความซื่อสัตย์และความมีคุณธรรมและเที่ยงธรรมของพวกเขาแม้เพียงเล็กน้อยก็จะถือว่าเป็นการกล่าวหาท่านนะบี(คือลัทธิของอะลียะฮฺวะฮ์ฮัดัม)

¹⁶ รายงานโดย อัลบัยฮะกีฮฺ : 20123 , 20124 และ ศาฎุญญะฮฺ : 149

¹⁷ นะเศาะเคาะหฺนิหฺายานโดยอัลบุคอรียฺ กิตาบ อัลอิลมีญ บาบอัลอะคฺบะฮฺฟีล อิลมีญ : 87

ล้ม) ด้วยเช่นกัน ในฐานะที่ท่านปกป้องความจริงเกี่ยวกับพวกเขาทั้งๆ ที่ท่านเองก็ทราบดี แต่ท่านไม่ยอมบอกเล่าให้ผู้อื่นทราบซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้อย่างเด็ดขาด

ความเป็นมาของละครคาถาสุเคราะห์บางระจัน

หลังเกิดเหตุการณ์ฆาตกรรมท่านอุษมาน อิบน์ อีฟฟาน ที่เมืองมะดีนะฮ์ โดยกลุ่มอัลคุดลอส อิบน์ ละนะ แล้วเริ่มเกิดปัญหาขึ้นในสังคมโดยที่มักมีกลุ่มทางการเมืองเริ่มมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อสังคม ความเชื่อ และหลักการศาสนาตลอดจนหลักการศรัทธา กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่อ้างว่ากลุ่มตนเองได้ฆ่าอุษมาน อิบน์ อีฟฟาน ซึ่งท่านเป็นผู้ที่ซาดคุณสมบัติในการบริหารบ้านเมือง กลุ่มนี้นำโดยอัลคุดลอส อิบน์ ละนะ และกลุ่มนี้ได้กลายเป็นกลุ่มชีอะฮ์จนถึงปัจจุบัน กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มเคาะวาริจ เป็นกลุ่มที่แตกออกจากชีอะฮ์หลังจากสงครามคิฟีน กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มของอุมายยะฮ์ ซึ่งเป็นกลุ่มเดิมที่จงรักภักดี(ภวฮัด)ต่อท่านอุษมาน และมีความต้องการที่จะลงโทษผู้ที่ฆาตกรรมท่านอุษมาน

ในพรมกลางความขัดแย้งระหว่างสามกลุ่มข้างต้นมีผลต่อการรายงานหะดีษอย่างมากโดยเฉพาะกลุ่มชีอะฮ์มีความพยายามที่จะรายงานหะดีษเพื่อมายืนยันถึงความถูกต้องแนวคิด ความเชื่อและความศรัทธาของตนด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มชีอะฮ์ได้บิดเบือนความหมายของบทบัญญัติต่างๆ จากอัลหะดีษ พวกเขาพยายามให้ความหมายตามอำเภอใจ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง และเพียงธรรมของหลักการอิสลาม

2. พวกเขาได้ปฏิเสธหะดีษของท่านนะบี(เศ็ลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ที่ขัดกับแนวคิด ความเชื่อและความศรัทธาของตนถึงแม้ว่าหะดีษนั้นเป็นหะดีษเศาะเหียฮ์ก็ตาม

3. กลุ่มชีอะฮ์ได้กุ้หะดีษปลอม(หะดีษเมาฎอฮ์)ขึ้นมา โดยที่พวกเขาได้พยายามสร้างลายรายงานหะดีษ(ละนัค)เท็จขึ้นมา แล้วอ้างรายงานนั้นว่าเป็นหะดีษของท่านนะบี

ด้วยเหตุผลนี้ นักปราชญ์มุสลิมได้ให้ความสำคัญกับลายรายงานหะดีษจากท่านนะบี ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดหะดีษปลอมต่างๆ ในอิสลาม ท่านอิมามมุสลิม^{๓๑} ได้รายงานคำพูดของนักปราชญ์มุสลิมต่างๆ ที่กล่าวถึงการรายงานหะดีษ ท่านอิบนุ สิริน กล่าวว่ นักปราชญ์ทั้งหลายจะไม่ถามลายรายงานหะดีษ ครั้งเมื่อเกิดพิศนษ พวกเขาได้สั่งให้ระบุชื่อผู้รายงานด้วย ถ้าผู้รายงานนั้นเป็นกลุ่มของอะฮ์ลิสสุนนะฮ์ พวกเขาก็จะรับหะดีษนั้น แต่ถ้าผู้รายงานนั้นเป็นผู้ที่รู้เรื่องสิ่งต่างๆ ในศาสนา พวกเขาจะไม่รับหะดีษจากเขา ท่านอัลคุดลอส อิบน์ มุบาร็อก กล่าวว่ ลายรายงาน

^{๓๑} หะดีษเศาะเหียฮ์รายงานโดยมุสลิม กิตาบมุกอ์ดิมะฮ์ บาบ มะฮานอันนาลอฮิษนาต มินาคดีน : 1/84 - 89

นั้นเป็นส่วนหนึ่งของศาสนาฮินดู ถ้าหากไม่มีลายรายงานแล้ว ทำให้ผู้คนสามารถที่จะรายงานได้ในสิ่งที่เขาต้องการ และท่านอับดุลลอฮ์ยังได้กล่าวต่อหน้าผู้คนที่หลายว่า พวกเจ้าจงละทิ้งหะดีษที่รายงานโดยอิมรฺ อิบฺนุ ซาบิต เนื่องจากเขาได้ประณามบรรดาสะดีฟ ท่านสะอูด อิบฺนุ อิบรอฮีม กล่าวว่ จงหลีกเลี่ยงการรายงานหะดีษของท่านนะบี(คือลัดดอฮฺอะลัยฮิวะซัลลิม) เว้นแต่จากผู้ที่มีสติจรรยาและมีความจำเป็นเลิศเท่านั้น และท่านสุลัยมานได้ถามท่านฏอฮฺว่า แท้จริงมีชายผู้หนึ่งได้รายงานหะดีษแก่ฉัน ท่านฏอฮฺได้กล่าวว่า ถ้าเพื่อนเจ้า(ที่รายงานหะดีษแก่เจ้าฉัน) เป็นผู้มีสติจรรยา มีความจำเป็นเลิศ มีความเชื่อถือในศาสนาและความรู้ของเขา เจ้าจงรับหะดีษจากเขาเถิด

4. นอกจากทั้ง 3 วิธีข้างต้นแล้ว กลุ่มซ็ือฮฺได้ประณามเคาะหะบะฮฺผู้รายงานหะดีษจากท่านนะบี โดยกล่าวว่าบรรดาเคาะหะบะฮฺเป็นชนที่ขาดคุณสมบัติแห่งความเรื่องอะดะละฮฺ จึงไม่สามารถรับการรายงานหะดีษจากพวกเขาได้ ส่วนหนึ่งของความอะดะละฮฺนั้น คือ พวกเขาไม่ตอบสนองพระบัญชาของพระองค์อัลลอฮฺที่ไม่แต่งตั้งท่านอะลีเป็นผู้นำของพวกเขา และได้ทำสงครามกับท่านอะลี

ด้วยเหตุผลข้างต้น กลุ่มซ็ือฮฺจึงได้ประณาม ใส่ร้ายป้ายสี และกล่าวหาบรรดาเคาะหะบะฮฺ ว่าเป็นผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา คมแล้ว และเป็นคนที่กลับกอลก (มุนาฟิก) เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อชี้ให้เห็นว่าบรรดาเคาะหะบะฮฺนั้นขาดคุณสมบัติแห่งความอะดะละฮฺ ทำให้พวกซ็ือฮฺต้องปฏิเสธหะดีษต่างๆ ที่รายงานโดยบรรดาเคาะหะบะฮฺที่ขัดกับความเชื่อ ความศรัทธา และหลักการของพวกเขา